

دفترچه پاسخ‌های تشریحی آزمون آزمایشی شماره ۱۲

ویژه داوطلبان آزمون سراسری سال ۹۷
گروه آزمایشی علوم انسانی

تذکرات مهم ↓

۱- آزمون آزمایشی مرحله ۱۳ گزینه دو روز جمعه ۲۵ خرداد ۹۷ برگزار می گردد. کارت ورود به جلسه این آزمون برای داوطلبانی که از این مرحله به بعد ثبت نام کرده اند، در روز پنجشنبه ۲۴ خرداد توزیع خواهد شد.

۲- آخرین مهلت ثبت نام در آزمون آزمایشی مرحله ۱۴ گزینه دو روز پنجشنبه ۱۷ خرداد ۹۷ می باشد. افرادی که در این آزمون ثبت نام نکرده اند و علاقه دارند ثبت نام نمایند می توانند به بخش «معرفی آزمون ها- آزمون های آزمایشی ویژه داوطلبان آزمون سراسری ۹۷» در پایگاه اینترنتی مؤسسه مراجعه نمایند.

۳- حوزه های مختلف توزیع کارنامه و برگزاری آزمون داوطلبان از طریق نمایندگی های گزینه دو در سراسر کشور به اطلاع شرکت کنندگان می رسد.

۴- شماره داوطلبی شما که بر روی کارت ورود به جلسه، پاسخ نامه و کارنامه درج شده است، بهترین راه شناسایی شما و پیگیری کارها می باشد. این شماره را حتماً در جایی یادداشت نمایید و به خاطر بسپارید تا در مواقع لزوم بدان دسترسی داشته باشید.

۵- کارنامه های مقدماتی آزمون آزمایشی مرحله ۱۲ به تدریج، از بعدازظهر روز جمعه ۱۱ خرداد ۹۷ بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. برای مشاهده کارنامه های نهایی آزمون مرحله ۱۲ می توانید از ساعت ۱۹ روز جمعه ۱۱ خرداد، به پایگاه اینترنتی مؤسسه مراجعه نمایید. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

۶- کارت ورود به جلسه داوطلبان برای تمامی مراحل صادر گردیده است. افرادی که این کارت را دریافت کرده اند، دقت نمایند که تا آخرین مرحله آزمون آن را حفظ نمایند.

داوطلب گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به کانال تلگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

@gozine2ir_97E

پاسخ تشریحی درس‌های عمومی آزمون شماره ۱۲ (گروه آزمایشی علوم انسانی)

“ زبان و ادبیات فارسی ”

- ۱- پاسخ: گزینه ۲
 هتاک: پرده‌داری، بی‌شرمی، بی‌حیایی
 شرزه: خشمناک، زورمند، تند و تیز
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱۹ ادبیات چهارم
 معجز: چارقد، روسری
 اورنگ: اورند، تخت، مجازاً فر و شکوه، شأن و شوکت
- ۲- پاسخ: گزینه ۳
 قماشه: قماش، کالا، متاع از هر جنس و هر جای، اسباب و اثاثه، ج: قماشات
 سلیم: ساده‌دل، گول، مارگزیده
 خنیاگر: آوازخوان، خواننده، سرودگوی
 دمدمه: با خشم سخن گفتن، گفت‌وگو، آواز، صدا، آوازه
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * فهرست واژگان ادبیات سوم
- ۳- پاسخ: گزینه ۲
 جوال: ظرفی از پشم بافته که چیزها در آن کنند.
 غضنفر: شیر
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * فهرست واژگان ادبیات دوم
 ترگ: کلاه‌خود
 عنود: ستیزه‌کار
- ۴- پاسخ: گزینه ۲
 شعر معاصر پس از نیما در سه شیوه ادامه یافت:
 (۱) شعر آزاد یا نیمایی مانند بعضی سروده‌های مهدی اخوان ثالث، سهراب سپهری، قیصر امین‌پور
 (۲) شعر سپید مانند بعضی سروده‌های علی موسوی گرمارودی
 (۳) موج نو مانند بعضی سروده‌های احمدرضا احمدی
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های مختلف ادبیات سوم
- ۵- پاسخ: گزینه ۴
 گزینه ۱: جمال میرصادقی
 گزینه ۲: سید حسن حسینی
 گزینه ۳: مشفق کاشانی (عباس کی‌منش)
 گزینه ۴: سعادت‌نامه و گلشن راز: شیخ محمود شبستری / لطایف الطوایف: فخرالدین علی صفی
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۳ ادبیات چهارم
- ۶- پاسخ: گزینه ۴
 از اوایل قرن ششم، عرفان و اصطلاحات صوفیه با پیشگامی سنایی به حوزه غزل راه می‌یابد و نوع عارفانه آن - که در قرون بعد به وسیله مولانا و حافظ به کمال می‌رسد - محصول این قرن است.
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی
- ۷- پاسخ: گزینه ۴
 «خایان» درست است.
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی
- ۸- پاسخ: گزینه ۲
 فراق (دوری) ← فراغ (فراغت و آسایش)
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * ترکیبی
- ۹- پاسخ: گزینه ۴
 مراعات نظیر: شهاب، چرخ
 تلمیح: اشاره به آیه ۵ سوره ملک که درباره شهاب‌ها و شیاطین است. (زبان و ادبیات فارسی پیش، درس شب کویر)
 استعاره مصرحه: چرخ (آسمان)
 استعاره مکنیه: نیزه‌گذاری شهاب (تشخیص)
- ۱۰- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * ترکیبی
 تشبیه: زنج به گوی / میان به موی
 اغراق: اغراق در باریکی کمر
 جناس: گوی، گویم / موی، مویم
- ۱۱- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * خارج از کتاب درسی
 تشبیه: دل به اسکندر / لب به لعل / استعاره: گرد لب گشتن توسط دل (تشخیص) /
 آب حیوان: عشق و معشوق یا لب
 گزینه ۲: تلمیح: اشاره به داستان اسکندر و آب حیات / تشبیه: دل به اسکندر / لب به لعل / استعاره: گرد لب گشتن توسط دل (تشخیص) /
 گزینه ۳: استعاره مصرحه: خال (ستاره) / استعاره مکنیه: چشم انجم / تشبیه: دزد سحر (سحر به دزد) تشخیص هم دارد.
 گزینه ۴: استعاره: جیب (گریبان) گل - داستان گفتن مرغ چمن / حسن تعلیل: شاعر علت سرخ بودن غنچه و پرپر شدن گل سرخ را داستان هجران گفتن بلبل می‌داند / مراعات نظیر: غنچه، گل، مرغ چمن

- ۱۲- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۵۴ زبان فارسی سوم
 واج‌های میانجی:
 کشتگان (گ) - نیایی («ی» اول و دوم) - کشتگان (گ) - نیایی («ی» اول و دوم) - خرابه (ی) - وفايم (ی) - وفایی («ی» اول) - نیاید (هر دو «ی» - نیایی («ی» اول و دوم))
- ۱۳- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۱۳۲ زبان فارسی سوم
 در واژه‌های زیر فرایند واجی ابدال نمود نوشتاری یافته است:
 گزینه ۱: مهمیز (مهماز)
 گزینه ۲: فتیله (پلیته)
 گزینه ۳: لیکن (لکن) - سفید (سپید)
 گزینه ۴: هرگز (هگز)
- ۱۴- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۸۲ زبان فارسی سوم
 «که» امروز فقط حرف ربط است، اما در گذشته گاهی حرف اضافه نیز بوده است:
 گزینه ۱: کلاه گدایت بهتر که (=از) جنگ [است]
 گزینه ۲: در حلقه کارزار جان دادن بهتر که (=از) گریختن به نامردی [است]
 گزینه ۳: دل دوستان جمع بهتر که (=از) گنج [است] - خزینه تهی بهتر که (=از) به رنج بودن مردم [است]
- ۱۵- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس‌های ۸ و ۱۲ زبان فارسی سوم
 اطلس تاریخی اسلام: هری. و. هارزاد (ترجمه محمود عرفان)
- ۱۶- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۶۱ زبان فارسی سوم
 مردن به کنار شاخساری خوش تر [است].
- ۱۷- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۲۴ زبان فارسی سوم
 جست‌وجو کنند: فعل مرکب است زیرا «جست‌وجو» نقش‌پذیر (و گسترش‌پذیر) نیست.
 نقش‌شده بود: ساختمان ساده دارد، زیرا «بود» کمکی است.
 می‌برد: ساده است، زیرا «پیام» مفعول است: پیامی می‌برد.
 مفعول
 بیابند: ساده است، زیرا «قطره آب» مفعول است: قطره آبی بیابند.
 مفعول
 نداشتند: ساده است، زیرا «رمق» مفعول است: رمقی نداشتند.
 مفعول
 نداشت: ساده است، زیرا «مفهوم» مفعول است: مفهومی نداشت.
 مفعول
- ۱۸- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۷۸ ادبیات دوم
 مفهوم مشترک رباعی و بیت‌ها: زوال قدرت و مرگ صاحبان قدرت
 سنایی:
- ۱۹- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۷۷ ادبیات دوم
 مفهوم مشترک: ظاهر نشان‌دهنده باطن است.
 سعدی:
- ۲۰- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۷۳ ادبیات دوم
 مفهوم مشترک: تقابل عشق با عقل / عاقلان عشق را نمی‌فهمند
 هاتف:
- ۲۱- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۲۳ ادبیات سوم
 مفهوم مشترک: رجحان یار بر همه چیز / پرهیز از انتخاب فرع به جای اصل
 سعدی:
- ۲۲- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۶۷ ادبیات سوم
 مفهوم مشترک: بی‌تأثیر بودن آسمان در سرنوشت
 مفهوم مقابله را در ابیات زیر از مسعود سعد می‌بینیم:
 خورده قسم اختران به پاداشم
 محبوسم و طالع است منحوسم
 بسته کمر آسمان به پیکارم
 غمخوارم و اختر است خونخوارم

۲۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۳۶ ادبیات سوم

مفهوم داستان «زاهد و پادشاه» از گلستان سعدی نکوهش ریاکاری است. این نکوهش را در ابیات تست نیز می‌بینیم.

۲۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۹۸ ادبیات چهارم

مفهوم بیت ۱: پیدا و پنهان بودن معشوق

مفهوم مشترک عبارت و سایر ابیات: پرده‌دری اشک / عشق پنهان شدنی نیست.

حافظ:

گفتم به دل‌ق زرق بیوشم نشان عشق

غم‌از بود اشک و عیان کرد راز من

صائب:

ز اشک راز دل بی‌قرار من شد فاش

که از ستاره شود سیر آسمان معلوم

۲۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۳۴ ادبیات چهارم

مفهوم بیت ۳: شهرت یافتن سخن زیبا

مفهوم سایر ابیات: ماندگاری سخن و صاحب سخن

فردوسی:

شدد آن نامور پره‌نر شهریار

به گیتی سخن ماند زو یادگار

سعدی:

سخن ماند از عاقلان یادگار

ز سعدی همین یک سخن یاد دار

“ زبان عربی ”

۲۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

کان یفتخرون: افتخار می‌کردند (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

أدباؤنا فی الماضي: ادیبان ما در گذشته (رد گزینه ۲)

ضمناً در گزینه ۱ «کتابه» و در گزینه ۲ ضمیر «هم» ترجمه نشده‌اند.

همچنین ساختار گزینه ۳ نادرست است.

۲۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

من الناس من یعتقدون: از مردم کسانی هستند که معتقدند

العلماء: دانشمندان (رد گزینه ۲)

هذا رأی باطل: این، اندیشه نادرستی است (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

ضمناً «الطَّالِب» جمع است. (رد گزینه ۴)

دقت: در ترجمه مستثنای مفرغ (مستثنی‌منه محذوف) ترجمه مثبت و محصور بهتر است، ولی ترجمه منفی نیز قابل قبول است.

۲۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

لیت و لعل + مضارع ← مضارع التزامی (رد گزینه‌های ۲، ۳ و ۴)

«توفیر» در گزینه ۲ ترجمه نشده است.

«خویش» در گزینه ۴ زائد است.

«هیچ نگرانی نداشت» معادل دقیقی نیست. (رد گزینه ۳)

۲۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

«العلاقة الثقافیة» معرفه است. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

«خاصة» مربوط به فعل «صرح» است. (رد گزینه ۳)

«صرح هذا الدین» معلوم است نه مجهول و فعل است. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

در گزینه ۳ «افراد» ترجمه نشده است.

ضمناً در گزینه ۴ جای «جميع» در انتهای ترجمه نادرست است.

۳۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

ترجمه درست گزینه ۱: هرگاه خداوند تو را یاد کند (به یاد تو باشد) تو نیز به یاد او خواهی بود (او را یاد می‌کنی)!

۳۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

گزینه ۱: عبارت سمت راست اعتقاد به حسابرسی خدا، ولی عبارت سمت چپ اعتقاد به ریاکار نبودن دارد.

گزینه ۲: عبارت سمت راست تشویق به بذل و بخشش است، ولی عبارت سمت چپ تشویق به انجام کار با کیفیت است.

گزینه ۴: عبارت سمت راست بازداشتن از عیب‌جویی و عامل بودن به حرف خویش است ولی عبارت سمت چپ می‌گوید شایسته نیست انسان مدح کند ویژگی‌ای که درونش مثل آن وجود دارد.

گزینه ۳: هر دو عبارت از دوری از رفاقت با جاهلان سخن می‌گویند.

۳۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

یستدل: استدلال کند

یدل: راهنمایی می‌کند (رد گزینه ۲)

مسؤولان مدرسه: مسؤولوا المدرسة (حذف «ن» و مرفوع) (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۳)

«تلامیذ» در گزینه ۱ «ال» می‌خواهد

«یجرون» و «المعلمین» در گزینه ۳ نادرست هستند.

۳۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

گزینه ۲: «الموحدین: یکتاپرستان» / «قد کان» نادرست است.

گزینه ۳: در حالت جزم «تستعر» درست است / ضمناً جواب شرط که فعل امر است حتماً نیاز به «فا»ی جزاء دارد (فأعده).

گزینه ۴: «کله» تأکید معنوی درست است در حالی که در عبارت «کلنا» آمده که «فاعل» را تأکید می‌کند.

■ ترجمه متن:

«ابوجعفر محمدبن حسن طوسی در سال ۳۸۵ هجری در شهر طوس به دنیا آمد. او از بزرگان علمای شیعه است که زیردست شیخ مفید و به‌خصوص سیدمرتضی (علم‌الهدی) تربیت شده است. بعد از وفات سید مرتضی، شیخ طوسی دوازده سال در بغداد ماند و خلیفه عباسی کرسی درس کلام را در بغداد به ایشان داد. اما شیخ به سبب حمله مغول مجبور به مهاجرت به محل شهادت امیرالمؤمنین (نجف اشرف) شد! پس آنجا دانشگاه علمی بزرگی که امروزه به آن حوزه علمیه می‌گویند تأسیس کرد! شیخ طائفه در تفسیر، فقه، حدیث، کلام و ... حجت بود و در همه رشته‌های علوم دینی کتاب‌های مهمی تألیف کرده است! شیخ در تألیف کردنش مخلص بود و دنبال شهرت و ریاست نبود و بحث و جدل و فخرفروشی از اخلاق وی نبود، پس برای او توفیق نوشته شد و کتب ایشان از گذشتگان متمایز شد چراکه مصدر و محل رجوع بسیاری از تألیفات قرون میانی شد! چراکه آن‌ها کتب اصول را با شیوه‌ای جدید و دلایلی بسیار متحول کردند! این‌ها علاوه بر تعداد بسیاری از کتاب‌ها و رساله‌های او در زمینه‌های قرآن، کلام، عبادات، فقه، دعا و روایت است! اما شایسته است بدانیم از مهم‌ترین کتاب‌های ایشان دو کتاب «الإستبصار» و «تهذیب الأحکام» است و آن ده جلد است که استنباط و استخراج احکام شرعی بر مدار آن است و هر دو این کتاب‌ها از کتب چهارگانه (چهار کتاب معتبر روایی) نزد شیعه به حساب می‌آیند!»

۳۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط

«او در تفسیر قرآن، حجت بود» کنایه از تبحر و تسلط بسیار بالای او در تفسیر قرآن است.

۳۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط

مراء: بحث و جدل بیهوده

مباهاة: فخرفروشی کردن

البته گزینه‌های دیگر کاملاً مشهود است که معانی مناسبی ندارند.

۳۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط

دو کتاب «استبصار» و «تهذیب» از کتب اربعه هستند، ولی نمی‌توان گفت مهم‌ترین آن‌ها هستند.

«خلیفه» طبعاً این مقام را به دلیل محبت به شیخ طوسی نداده است بلکه به خاطر توانایی علمی او به این کار وادار شده است.

اثرگذارترین استاد او سید مرتضی است. (به قید «سیما» در متن به معنای «به‌ویژه» دقت کنید)

۳۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط

طبق متن آثار شیخ طوسی کاملاً متمایز بوده است و تا سال‌ها مرجع رسمی مؤلفین در اسلوب ورود به بحث‌های کلامی و علمی بوده است.

۳۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط

«سنة» مفعول فیه است و باید منصوب به کار رود.

۳۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط

«ینبغی» دارای اعراب تقدیری است و انتهای آن نباید ضمه باشد. ضمناً «مجلدات» باید تنوین بگیرد.

۴۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط

این فعل به معنای «تریت یافت» از باب «تفعّل» است نه «تفعیل». چرا که اگر از باب «تفعیل» و مضارع فرض شود، هم از نظر صیغه و هم از نظر معنا نامناسب می‌شود. (دقت کنید!)
این فعل مبنی و صله است و محلی از اعراب ندارد.
ضمناً لازم است و مجهول نمی‌شود.

۴۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار

این فعل از باب «إنفعال» است و این باب همواره لازم است. از طرفی بعد از «لکن» آمده است و لذا جمله وصفیه نمی‌باشد و فعل مضارع مرفوع است و اعراب آن تقدیری است. ضمناً فاعل آن «أَنْ نَعْلَم» است.

۴۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط

«مهمّة» صفت برای «کتب» می‌باشد. از طرفی چون بی‌جان است، مؤنث مجازی محسوب می‌شود. ضمناً از باب «إفعال» است و منصرف.

۴۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس ۸ عربی سوم

برای تعیین حرف عطف مناسب نیاز به ترجمه است:
گزینه ۳: برای مشورت خویش، حکیم و سفیه نادان را برگزین!
به‌وضوح مشخص است که در اینجا حرف عطف «لا» نیاز است.

۴۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۹ عربی سوم

اگر گزینه‌های ۲ و ۳ را در جای خالی قرار دهیم، «فقيرة» خبر افعال ناقصه خواهد شد. اگر گزینه ۴ را قرار دهیم، «فقيرة» مفعول می‌شود. لذا فقط در گزینه ۱ «فقيرة» حال خواهد شد: «مریم فقیرانه زندگی می‌کرد!»

۴۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۱۲ عربی سوم

صورت سؤال مستثنایی را می‌خواهد که مستثنی‌منه نداشته باشد (مفرغ).
در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ به ترتیب «کَلَّ شَيْءٌ - المقاتلون - ما» مستثنی‌منه هستند.
در گزینه ۱ مستثنی‌منه نداریم و مستثنی در جمله خبر «لیس» و منصوب است.

۴۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس‌های ۵ و ۱۰ تا ۱۲ عربی دوم

گزینه ۱: «فی الإضراب» خبر نواسخ (مادمنّا) است و محلاً منصوب.
گزینه ۲: «أعظم» خبر نواسخ (لتکن) است و منصوب به اعراب اصلی.
گزینه ۳: «یفوقون» خبر نواسخ (أوشک) است و محلاً منصوب.
گزینه ۴: «مِن أَصْدَقَانَا» خبر نواسخ (لیس) و «له» خبر «لا»ی نفی جنس هستند و به ترتیب محلاً منصوب و محلاً مرفوع می‌باشند.

۴۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۸ عربی دوم

اولاً «علی الآخرين» جار و مجرور است و نباید تغییر کند. ثانیاً «أعمال» جمع غیر عاقل است و لذا «لنْ تَعْمَلَ» درست است.

۴۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس‌های ۶ و ۷ عربی دوم

مرفوع به نون فقط در فعل مضارع رخ می‌دهد نه در اسم.
«تُهْلِکَان، یقتدون، تریدین» مرفوع به نون هستند.

۴۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس‌های ۳ تا ۷ عربی سوم

گزینه ۱: ریشه «يَحِبُّ ← حَبَب» و «أَدْع ← ودع» هستند.
گزینه ۲: ریشه «تَخَف ← خوف» و «کنت ← کون» هستند.
گزینه ۳: ریشه «يَتَوَقَّع ← وقع» و «تقوم ← قوم» هستند.
گزینه ۴: ریشه «نَجَّ ← نَجَى» و «تأمر ← أمر» هستند.

۵۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱۳ عربی دوم و درس ۷ عربی سوم

لأ: مفعول فیه

حباً: مفعول له

مهاجمة: مفعول مطلق بیانی

دقت: «مذعورین» و «خائفین» حال هستند.

« دین و زندگی »

۵۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۷۸ دین و زندگی دوم

«وَأَمَّا مَنْ أَوْتَى كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيَهٗ، وَكَسَىٰ كَهِ نَامِهٖ» را به دست چپش می‌دهند، گوید: کاش نامه‌م عملم به من داده نمی‌شد.»

- ۵۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۲۰۰ دین و زندگی سوم
 به روایت رسول اکرم ﷺ در صفحه مذکور مراجعه فرمایید.
- ۵۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۱۸۷ دین و زندگی دوم
 اگر مسافر بعد از ظهر به وطن خود برسد، نمی تواند روزه بگیرد ولی در وطن خود باید نماز را کامل بخواند. به اندیشه و تحقیق درس مراجعه گردد.
- ۵۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۶۷ دین و زندگی دوم
 ■ زکات طلا و نقره در صورتی واجب است که به صورت سکه ای باشد که معامله با آن رواج دارد ← زیورات خانم ها زکات ندارد.
 ■ زکات اموال ۹ گانه مشمول زکات، زمانی واجب است که هر کدام به حد یا تعداد معین برسد.
- ۵۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۵۷ دین و زندگی سوم
 مصداق آیه شریفه صورت سؤال، کسانی هستند که عزت نفس را انتخاب کردند و مفهوم بیان شده در گزینه ۲ ذلت نفس است.
- ۵۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۴۳ دین و زندگی چهارم
 ■ ترجمه آیه شریفه: ﴿اوست که زنده کند و بمیراند و چون به کاری حکم کند پس به آن می گوید باش، پس می باشد.﴾
 ■ پیام کتاب درسی برای آیه مطرح شده دقیقاً گزینه درست می باشد.
 ■ آیه به قضای الهی اشاره دارد.
- ۵۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۵۰ و ۵۴ دین و زندگی دوم
 ■ پیامبر اکرم ﷺ: «برای نابودی و فنا خلق نشده اید، بلکه برای بقا خلق شده اید و با مرگ، تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می شوید.»
 ■ صورت سؤال و گزینه درست مرتبط با آن به آیه شریفه ﴿إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آیَاتِنَا غَافِلُونَ أُولَئِكَ مَاوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ اشاره می نماید.
- ۵۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۱۳ و ۱۵ دین و زندگی چهارم
 دقت کنید که هر دو آیه، مفهوم توحید در ربوبیت را با توجه به فعل الهی بیان می کنند.
- ۵۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۸ دین و زندگی دوم
 ترجمه آیه شریفه: ﴿آیا آن ها غیر از دین خدا را می جویند؟ حال آن که به فرمان اوست، هر آنچه در آسمان ها و زمین است، خواه ناخواه و به سوی او بازگردانده می شود.﴾ ← بنابر این آیه، آن کسی که به دنبال دین دیگری به جز دین خدا است، قلمروی حکومت الهی را درک نکرده و همچنین متوجه بازگشت به سوی خدا و هدفمندی عالم نیست.
- ۶۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۸۱ دین و زندگی چهارم
- ۶۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۸۹ دین و زندگی سوم
 در تیرت ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر ﷺ می خوانیم که:
 شرایط مناسب برای جعل حدیث فراهم آمد که بر اساس اغراض شخصی به جعل یا تحریف حدیث بپردازند و به نفع حاکمان ستمگر از نقل برخی احادیث خودداری کنند.
- ۶۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۱۱۲، ۱۲۳ و ۱۲۴ دین و زندگی سوم
 ■ منتظر عصر غیبت را عصر آماده باش برای یاری امام تلقی می کند.
 ■ رسول اکرم ﷺ: «هر کس دوست دارد خدا را در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند. ولایت و محبت امام عصر ﷺ را بپذیرد.»
 ■ امام عصر ﷺ: «بهره بردن از من در عصر غیبت، مانند بهره بردن از آفتاب است هنگامی که پشت ابرها باشد.»
- ۶۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۹۷ دین و زندگی سوم
 امیرالمؤمنین علیه السلام: «آگاه باشید که وقتی می توانید در آن شرایط راه رستگاری تشخیص دهید که ... و وقتی می توانید به عهد خود با قرآن وفا کنید که ... و آن گاه می توانید پیرو قرآن باشید که ...» ← «پس همه این ها را از اهلش طلب کنید. آنان هستند که ... ظاهرشان نمودار باطنشان می باشد ... و دین در میان آنان شاهی صادق و در عین سکوت گویاست.»
- ۶۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۳۵ دین و زندگی سوم
 «فَمَا مَن كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ صَائِنًا لِنَفْسِهِ حَافِظًا لِدِينِهِ مُخَالَفًا لِهَوَاهُ مُطِيعًا لِأَمْرِ مَوْلَاهُ (فَقِيهِ وَاجِدِ شَرَايِطَ) ← فَلِلْعَوَامِ أَنْ يَقْلُدُوهُ»
- ۶۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه های ۱۰۳ و ۱۰۵ دین و زندگی دوم
 ■ قسمت اول صورت سؤال اشاره به ثمرات توکل و اعتماد به خدا دارد.
 ■ قسمت دوم ضرورت کار و تلاش در توکل را بیان می نماید که عبارت «عَزَمْتُ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ» همین موضوع را بیان می کند.
- ۶۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۶ دین و زندگی دوم
 ﴿و کوه ها را می بینی، می پنداری ساکن هستند در حالی که همچون ابرها در حرکتند. ساخته آن خدایی است که هر چیزی را استوار ساخته است همانا او به آنچه می کنی آگاه است.﴾
- ۶۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۲۵ دین و زندگی دوم
 ﴿قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَ الطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ ← این نعمات در دنیا برای همگان است و در آخرت مخصوص مؤمنان می باشد.
 ■ ﴿أَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَةِ اخواناً﴾ مخصوص مسلمانان است و ﴿سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ﴾ متناسب کسانی است که ایمان دارند و به فرائض الهی عمل می کنند.

۶۸- پاسخ: گزینه ۴

- ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۳ و ۴۴ دین و زندگی دوم
- عاملی که سبب شده خداوند خود را با عبارت «فتبارک الله احسن الخالقین» تحسین کند، «ثم انشأناه خلقاً آخر» یعنی خلقت بعد روحانی انسان است که عبارت «و نفخت فيه من روحي» هم مبین آن است.
- خود ثابت یکی از نشانه‌های روح است که هر کس درک روشنی از آن دارد و برای اثبات آن نیاز به هیچ‌گونه استدلال ندارد.
- دقت کنید که سؤال نشانه‌های همگانی را خواسته در صورتی که رؤیای صادقه لزوماً برای همه اتفاق نمی‌افتد.

۶۹- پاسخ: گزینه ۳

- ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۴۶ دین و زندگی دوم
- به متن آیه شریفه و ترجمه آن مراجعه نمایید.
- مفلحون یا رستگاران: «اولئك هم المفلحون» {يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ} (و يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ)

۷۰- پاسخ: گزینه ۲

- ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۲۰ دین و زندگی دوم
- آیه شریفه بیانگر «بیزاری از دشمنان خداست» که از آثار محبت به خدا می‌باشد.
- جمله مذکور در گزینه ۲ از امام خمینی (ره) نیز اشاره به این موضوع یعنی ضرورت بیزاری و تبری از دشمنان خدا دارد.

۷۱- پاسخ: گزینه ۴

- ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۴۳ دین و زندگی سوم
- خداوند متعال خطاب به رسول گرامی اسلام ﷺ به عنوان رهبر جامعه اسلامی می‌فرماید: «فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ» ← «لَا تَفْضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَأَعْفُ عَنْهُمْ...»
- درشت‌خویی و سخت‌گیری بر مردم ← سبب → پراکندگی آن‌ها
- جلوگیری از پراکندگی مردم ← نرم‌خویی و گذشت از آن‌ها

۷۲- پاسخ: گزینه ۳

- ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۲۷ دین و زندگی چهارم

۷۳- پاسخ: گزینه ۱

- ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۳۷ دین و زندگی سوم
- «وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا عَلَىٰ الْهَيْبَةِ وَتَشَكُّكِ فِي الْهَيْبَةِ» (تشکیک در الهی بودن قرآن) فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ (راه پیشنهادی قرآن برای اثبات غیرالهی بودن قرآن) وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (شرط پذیرش ادعای کافران) فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَ الْحِجَارَةُ أَعَدَّتْ لِلْكَافِرِينَ (سرانجام کافران مبارزه‌کننده و تشکیک‌کننده در قرآن)

۷۴- پاسخ: گزینه ۴

- ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۵۷ و ۶۰ دین و زندگی چهارم
- در تعریف سنت توفیق می‌خوانیم که: همواره با سعی و تلاشی که انسان از خود نشان می‌دهد، خداوند نیز شرایط و اسباب را چنان فراهم می‌سازد که وی بتواند آسان‌تر به مقصد برسد.
- در میان آیات موجود گزینه ۴ بیانگر سنت توفیق الهی است.

۷۵- پاسخ: گزینه ۱

- ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۶۱ و ۸۲ دین و زندگی دوم
- به آیه شریفه دقت کنید: «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَ مَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا» ← در این آیه صداقت و راستگویی خداوند علتی برای فهم قطعیت در برپایی معاد است.
- کسی که به معاد معتقد است و وظایفش را عمل می‌کند وارد بهشت می‌شود که «و فتحت ابوابها» بیانگر آن است.

“زبان انگلیسی”

۷۶- پاسخ: گزینه ۴

- ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵ زبان سوم
- توضیح: جمله فوق مجهول است چراکه بعد از نقطه چین مفعول نداریم، فعل **invite** متعدی است و باید در حالت معلوم با مفعول همراه باشد؛ از طرفی هم می‌توان گفت که کشور نمی‌تواند چیزی یا کسی را دعوت کند بعلاوه قید زمان **previous** به گذشته اشاره می‌کند و گزینه ۴ درست است.

ترجمه: هفته پیش شماری از کشورهای اسلامی به یک جلسه مهم دعوت شدند.

۷۷- پاسخ: گزینه ۳

- ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۱۰ زبان چهارم
- توضیح: کلمه **when** در مفهوم کلمه ربط به دوره‌ای از زمان یا موقعیتی اشاره می‌کند که وجود داشته باشد یا اتفاقی رخ دهد. در این حالت به معنی «هر وقت که» می‌باشد.

ترجمه: حالت چهره‌تان را دوست دارم به‌خصوص هر وقت که لبخند می‌زنید شبیه به مادرتان می‌شوید.

۷۸- پاسخ: گزینه ۲

- ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۴۰ زبان چهارم
- توضیح: با توجه به ساختار جمله از میان کلمات ربط علت و معلول، می‌توان از **such** استفاده کرد که در این حالت‌ها استفاده می‌شود

اسم قابل شمارش مفرد + (صفت) + **such a**
اسم قابل شمارش جمع + (صفت) + **such**
اسم غیرقابل شمارش + (صفت) + **such**

جمله **that**

ترجمه: مسافت آنقدر طولانی است که مجبوریم تاکسی یا قطار بگیریم.

۷۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۷۸ زبان چهارم

توضیح: برای بیان کاری که به احتمال زیاد در گذشته انجام شده باشد از ترکیب **must have + pp** استفاده می‌کنیم.
 ترجمه:

A: پسرم بالاترین مدرک دانشگاهی را گرفت.

B: باید تحقیقات جدی انجام داده باشد.

۸۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۲۴ زبان سوم

ترجمه: بعضی از مادران معتقدند که برای بچه‌هایشان باید کفش یا لباس با رنگ‌های مد روز بخرند.

(۱) مد روز، رایج، متداول (۲) علمی (۳) دور (۴) مربوط به چهره

۸۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۳ زبان چهارم

ترجمه: کارهای زیادی که مجبوریم انجام بدهیم تکراری است. به همین دلیل است که گاهی اوقات کسل شده و برای تغییر شغل آماده می‌شویم.

(۱) غیرطبیعی (۲) کوتاه (۳) خیلی بزرگ (۴) تکراری

۸۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۰ زبان چهارم

توضیح: ترکیب **take sth seriously** یعنی «جدی گرفتن چیزی».ترجمه: به‌عنوان یک معلم، مهم است که بچه‌ها شما را جدی بگیرند.

(۱) گرفتن (۲) دادن (۳) به‌دست آوردن (۴) ساختن

۸۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۵ زبان چهارم

ترجمه: طرفداران محیط‌زیست معتقدند که استفاده از خودروهای برقی می‌تواند یک عامل کلیدی در مبارزه با آلودگی باشد.

(۱) حالت (۲) آلودگی (۳) وضع / حالت (۴) جامعه

۸۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۷ زبان چهارم

ترجمه: شرکت آب برای هفده میلیون نفر که در تهران زندگی می‌کنند خدمات فراهم می‌کند.

(۱) فراهم کردن (۲) تکیه دادن (۳) نامیدن (۴) اختراع کردن

۸۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۵ زبان چهارم

ترجمه: پزشکان می‌گویند که داروهای جدید تفاوت بسزایی در روند درمان بیماری‌ها ایجاد کرده‌اند.

(۱) شبکه (۲) سند (۳) اجرا / نمایش (۴) تفاوت

۸۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۷۹ زبان سوم

ترجمه: اکنون تقریباً هر نوع زمینه تلاش انسان متأثر از رایانه‌ها می‌باشد.

(۱) دستگاه (۲) تلاش / کوشش (۳) چندرسانه‌ای (۴) سازمان

۸۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۴۶ زبان چهارم

ترجمه: عصبانی شدم، بیشتر به این دلیل که می‌دانستم دروغ می‌گوید.

(۱) بیشتر / اساساً (۲) به‌نرمی (۳) خوشبختانه (۴) به‌طور دائم

■ ترجمه Cloze Test

انسان‌ها به‌شدت نیاز دارند که تجربیات و مشکلات خود را به زبان بیاورند. به همین دلیل است که همه از «گوش شنوا و صمیمی» استقبال می‌کنند - کسی که مشتاق گوش دادن به مشکلات و خوشی‌هایشان باشد. اما تعداد کمی از مردم می‌فهمند که گوش دادن چه مهارت پیچیده‌ای است. شنونده خوب بودن نیازمند قدرت بالای تمرکز است که فقط از طریق تمرین به‌دست می‌آید. دو دلیل وجود دارد که چرا اغلب گوش دادن چنین کار سختی است. اولین [دلیل] به‌طور ساده این است که مردم بیشتر ترجیح می‌دهند صحبت کنند. چند بار شده که شما آنچه را که کسی گفته است، از دست داده‌اید چون که در این فکر بودید که در جواب چه می‌خواهید بگویید؟ دلیل دوم این است که مردم خیلی کند صحبت می‌کنند.

۸۸- پاسخ: گزینه ۴

(۱) تخمین زدن (۲) محافظت کردن (۳) ارزیابی کردن (۴) پذیرفتن / استقبال کردن

۸۹- پاسخ: گزینه ۱

(۱) تشخیص دادن / فهمیدن (۲) مرتبط بودن (۳) وابسته بودن (۴) باعث شدن

۹۰- پاسخ: گزینه ۳

(۱) ذخیره کردن (۲) بردن (۳) به‌دست آوردن (۴) استخراج کردن

۹۱- پاسخ: گزینه ۴

(۱) عمل (۲) صومعه (۳) شغل (۴) کار / وظیفه

۹۲- پاسخ: گزینه ۴

(۱) با گزارش (۲) به‌نوبت (۳) از طریق پاسخ (۴) در جواب

■ ترجمه درک مطلب ۱:

از آنجایی که همچنان بیماری قلبی اولین عامل کشنده در آمریکاست، محققان به‌طور فزاینده‌ای به شناسایی عوامل خطرساز احتمالی به‌وجود آورنده حملات قلبی علاقه‌مند شده‌اند. رژیم‌های پرچرب و «زندگی پرمشغله» مدت‌هاست به‌عنوان عاملی که در نارسایی قلبی مشارکت دارند شناخته شده است. اما طبق مطالعات جدید، ممکن است لیست عوامل خطرساز طولانی‌تر و تعجب‌برانگیزتر باشد. مثلاً به نظر می‌آید نارسایی قلبی الگوهای فصلی و زمانی داشته باشد. درصد بالاتری از حمله‌های قلبی در آب‌وهوای سرد رخ می‌دهد و بیشتر مردم حمله قلبی را روز دوشنبه بیشتر از هر روز دیگر هفته تجربه می‌کنند. به‌علاوه مردم بیشتر مستعد حملات قلبی در ساعات اولیه از خواب بیدار شدن هستند. متخصصین قلب برای اولین بار این پدیده صبحگاهی را اواسط ۱۹۸۰ مشاهده کردند و از آن زمان تعدادی از علل احتمالی را کشف کرده‌اند. افزایش فشار خون هنگام صبحگاه، ضربان قلب و تمرکز قلب بر ایجاد کردن هورمون‌ها، به‌علاوه کاهش خون‌رسانی به قلب، ممکن است بین ساعات ۸ تا ۱۰ صبح، همگی منجر به به‌وجود آمدن موارد بیشتری از حملات قلبی شوند.

در مطالعات دیگر، هر دو عامل تولد و مجرد، جزء عوامل احتمالی بیماری قلبی در نظر گرفته می‌شوند. آمارها نشان می‌دهد که میزان حمله قلبی در زنان و مردان بلافاصله چند روز بعد از تولدهایشان افزایش پیدا می‌کند و مردان مجرد نسبت به همتهای متاهل‌شان بیشتر در معرض خطر هستند. از آنجایی که استرس گمان برده می‌شود که به‌طریقی به همه عوامل خطرساز احتمالی ذکرشده مربوط می‌شود، پژوهش‌های جدی و دقیق به امید درک بیشتر از چگونگی و دلیل اینکه نارسایی قلبی اتفاق می‌افتد، ادامه دارد.

۹۳- پاسخ: گزینه ۲

۹۴- پاسخ: گزینه ۲

۹۵- پاسخ: گزینه ۴

۹۶- پاسخ: گزینه ۳

■ ترجمه درک مطلب ۲:

سخنرانی کردن در جمع یک منبع رایج استرس برای هرکسی است. چه تنها کار کنیم و یا با عده زیادی از مردم، بالاخره ما به صحبت کردن در جمع برای انجام دادن کارهای به‌خصوصی نیاز داریم و اگر بخواهیم سرگروه باشیم و یا در زندگی‌مان به چیز سودمندی برسیم، اغلب نیازمند صحبت کردن با گروه‌های کوچک یا بزرگ هستیم تا موفق شویم.

همه این‌ها بستگی به این دارد که شما و مخاطبان شما چه تعریفی از «موفقیت» دارند. به من اعتماد کنید؛ مخاطبان شما از شما انتظار ندارند که بهترین سخنرانی بدون اشکال را ارائه دهید. من فکر می‌کردم که بیشتر مخاطبان انتظار بهترین سخنرانی را دارند، ولی در اشتباه بودم. قبل از فهمیدن این موضوع، فشار زیادی را تحمل می‌کردم تا سخنرانی خیلی خوبی ارائه بدهم. من روزها تمرین می‌کردم تا برای یک سخنرانی آماده شوم. من شب‌ها بیدار می‌ماندم و نگران اشتباه کردن بودم. من ساعت‌ها و ساعت‌ها تمرین کردم که چه می‌خواهم بگویم و می‌دانید چرا (چه)؟ همه این کارهایی که می‌کردم مرا حتی مضطرب‌تر می‌کرد. هرچه بیشتر تلاش می‌کردم عالی باشم، بدتر انجام می‌دادم.

هدف سخنرانی عمومی این است که: به مخاطبین خود یک چیز سودمند بدهید. اگر مردمی که مخاطبین شما هستند با مطلب ارزشمندی از پیش شما برونند، [کار] شما را یک موفقیت می‌پندارند. اگر آن‌ها با احساس بهتری درباره خودشان برونند، یا احساس بهتری در مورد کاری که قرار است انجام بدهند داشته باشند، کار شما را یک موفقیت می‌پندارند. اگر آن‌ها در حالی که خوشحال یا سرگرم هستند شما را ترک کنند، آن‌ها زمانی را که با شما گذرانده‌اند ارزشمند تصور می‌کنند.

زمانی که شما حرف ارزشمندی می‌زنید، آن‌ها سپاسگزار خواهند بود و اهمیت نمی‌دهند حتی اگر شما تمرکز خود را از دست بدهید یا لکنت زبان بگیرید یا حرف مسخره‌ای در حین سخنرانی تان بزنید. آن‌ها حتی نیازی ندارند که احساس خوب داشته باشند تا شما را یک فرد موفق فرض کنند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۴

۹۸- پاسخ: گزینه ۲

۹۹- پاسخ: گزینه ۲

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی درس‌های اختصاصی آزمون شماره ۱۲ (گروه آزمایشی علوم انسانی)

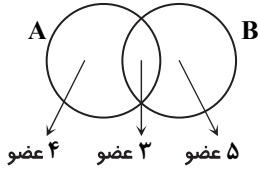
ریاضیات

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۳۱ تا ۴۱ ریاضی ۱

راه حل اول:

مجموعه A دارای ۷ عضو و مجموعه A - B دارای ۴ عضو است، بنابراین مجموعه $A \cap B$ دارای ۳ عضو است. پس می‌توان نمودار ون روبه‌رو را در نظر گرفت:

بنابراین تعداد اعضای $A \cup B$ برابر است با: $4 + 3 + 5 = 12$

راه حل دوم:

اگر تعداد اعضای B را با تعداد اعضای A - B جمع کنیم، تعداد اعضای $A \cup B$ به دست می‌آید.

$$n(A \cup B) = n(B) + n(A - B) \Rightarrow n(A \cup B) = 8 + 4 = 12$$

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۹۳ ریاضی ۱

$$(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$$

با استفاده از نکته بالا داریم:

$$(a - b)^3 + 3ab(a - b) = a^3 - 3a^2b + 3ab^2 - b^3 + 3a^2b - 3ab^2 = a^3 - b^3 = (\sqrt[3]{2})^3 - (\sqrt[3]{3})^3 = 2 - 3 = -1$$

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۱۶۸ و ۱۶۹ ریاضی ۱

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۳

ابتدا داریم:

$$x^2(x^2 - 2) = x^4 - 2x^2$$

اکنون تقسیم را انجام می‌دهیم:

$$\begin{array}{r} x^4 - 2x^2 \\ -x^4 - x^2 \\ \hline -3x^2 \\ 3x^2 + 3 \\ \hline 3 \end{array}$$

بنابراین باقی‌مانده برابر ۳ است.

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۷۴ ریاضی ۱

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۱

$$(a + b)(a - b) = a^2 - b^2$$

ابتدا هریک از عبارت‌ها را ساده‌تر می‌کنیم:

$$\begin{cases} \frac{\sqrt{2}}{1 + \sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{1 + \sqrt{2}} \times \frac{\sqrt{2} - 1}{\sqrt{2} - 1} = \frac{\sqrt{2}(\sqrt{2} - 1)}{2 - 1} = 2 - \sqrt{2} \\ (2 + \sqrt{18})(\sqrt{8} - 1) = (2 + 3\sqrt{2})(2\sqrt{2} - 1) = 4\sqrt{2} - 2 + 12 - 3\sqrt{2} = 10 + \sqrt{2} \end{cases}$$

بنابراین حاصل عبارت برابر است با:

$$2 - \sqrt{2} + 10 + \sqrt{2} = 12$$

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۶۵ و ۱۶۶ ریاضی ۱

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۱

ابتدا هریک از عبارت‌ها را ساده‌تر می‌کنیم:

$$\begin{cases} x - \frac{x^2}{x+1} = \frac{x^2 + x - x^2}{x+1} = \frac{x}{x+1} \\ \frac{1}{1 + \frac{1}{x}} = \frac{1}{\frac{x+1}{x}} = \frac{x}{x+1} \end{cases}$$

بنابراین حاصل عبارت موردنظر برابر است با:

$$\left(\frac{x}{x+1}\right) \div \left(\frac{x}{x+1}\right) = 1$$

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۴۷ تا ۵۰ آمار و مدل سازی

نکته: اگر دامنه تغییرات برابر R، طول دسته‌ها برابر C و تعداد دسته‌ها برابر k باشد، آن‌گاه: $R = Ck$

دامنه تغییرات داده‌ها برابر است با: $۸۹ - ۶۵ = ۲۴$

با توجه به اینکه تعداد دسته‌ها برابر ۸ است، طول هر دسته برابر $\frac{۲۴}{۸} = ۳$ می‌باشد، بنابراین دسته‌ها به صورت زیر هستند:

$[۶۵, ۶۸)$, $[۶۸, ۷۱)$, $[۷۱, ۷۴)$, $[۷۴, ۷۷)$, $[۷۷, ۸۰)$, $[۸۰, ۸۳)$, $[۸۳, ۸۶)$, $[۸۶, ۸۹]$

بنابراین دسته پنجم به صورت $[۷۷, ۸۰)$ است. پس مرکز آن برابر است با:

$$x_5 = \frac{۷۷ + ۸۰}{۲} = ۷۸.۵$$

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۵۷، ۹۲ و ۹۳ آمار و مدل سازی

نکته: زاویه مربوط به دسته i ام در نمودار دایره‌ای برابر است با: $\theta_i = \frac{f_i}{n} \times ۳۶۰^\circ$

نکته: فراوانی تجمعی دسته آخر، برابر تعداد کل داده‌ها است.

ابتدا فراوانی مطلق هر دسته را محاسبه می‌کنیم:

مرکز دسته	۸	۱۰	۱۲	۱۴	۱۶
فراوانی تجمعی	۸	۱۱	۱۷	۲۴	۳۲
فراوانی مطلق	۸	۳	۶	۷	۸

بنابراین فراوانی مطلق دسته سوم، برابر ۶ و تعداد کل داده‌ها (فراوانی تجمعی دسته آخر) برابر ۳۲ است.

پس زاویه مربوط به دسته سوم در نمودار دایره‌ای برابر است با: $\frac{۶}{۳۲} \times ۳۶۰^\circ = \frac{۳}{۱۶} \times ۳۶۰^\circ = \frac{۳}{۴} \times ۹۰^\circ = ۶۷.۵^\circ$

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۱۵۷ آمار و مدل سازی

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۳

نکته: ضریب تغییرات، خارج قسمت تقسیم انحراف معیار بر میانگین است. $(CV = \frac{\sigma}{\bar{x}})$

$$\sigma_{ax+b} = |a| \sigma_x, \quad \overline{ax+b} = a\bar{x} + b$$

ضریب تغییرات اولیه برابر $\frac{1}{2} = ۰.۵$ است، پس:

$$CV_1 = \frac{\sigma}{\bar{x}} = \frac{1}{5} \Rightarrow \sigma = \frac{1}{5} \bar{x} \quad (*)$$

پس از اضافه کردن ۹ واحد به همه داده‌ها، انحراف معیار تغییری نمی‌کند، ولی میانگین ۹ واحد افزایش می‌یابد. طبق فرض ضریب تغییرات در

این حالت برابر $\frac{1}{8} = ۰.۱۲۵$ است، پس:

$$CV_2 = \frac{\sigma}{\bar{x} + 9} = \frac{1}{8} \xrightarrow{(*)} \frac{\frac{1}{5} \bar{x}}{\bar{x} + 9} = \frac{1}{8} \Rightarrow \frac{\bar{x}}{5(\bar{x} + 9)} = \frac{1}{8} \Rightarrow \frac{\bar{x}}{5} = \bar{x} + 9 \Rightarrow \frac{3}{5} \bar{x} = 9 \Rightarrow \bar{x} = 15$$

بنابراین با توجه به (*) داریم:

$$\sigma = \frac{1}{5} \bar{x} = \frac{1}{5} \times 15 = 3$$

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۳ و ۲۴ ریاضی سوم

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۲

$$\text{نکته: } |x| = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$$

راه حل اول:

$$\text{نکته: } (a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$$

$$\begin{aligned} f(x) &= \sqrt{x^2 - 2x + 10} - 2|x| = \sqrt{(x-1)^2 + 9} - 2|x| \Rightarrow f(1-\sqrt{3}) = \sqrt{(1-\sqrt{3}-1)^2 + 9} - 2|1-\sqrt{3}| \\ &= \sqrt{3+9} - 2(\sqrt{3}-1) = \frac{\sqrt{12}}{2\sqrt{3}} - 2\sqrt{3} + 2 = 2 \end{aligned}$$

راه حل دوم:

$$\begin{aligned} f(x) &= \sqrt{x^2 - 2x + 10} - 2|x| \Rightarrow f(1-\sqrt{3}) = \sqrt{(1-\sqrt{3})^2 - 2(1-\sqrt{3}) + 10} - 2|1-\sqrt{3}| \\ &= \sqrt{1+3-2\sqrt{3}-2+2\sqrt{3}+10} - 2\sqrt{3} + 2 = \sqrt{12-2\sqrt{3}+2} = 2\sqrt{3} - 2\sqrt{3} + 2 = 2 \end{aligned}$$

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۳۲ و ۳۳ ریاضی سوم

نکته: معادله خط گذرا از نقطه (a, b) و موازی محور y ها (x) به صورت $x = a$ $(y = b)$ است.با توجه به نکته بالا، معادله گذرا از نقطه $(1, 2)$ و موازی محور y ها، به صورت $x = 1$ است.اکنون نقطه تلاقی دو خط $x = 1$ و $3x - 2y = 5$ را به دست می‌آوریم:

$$3x - 2y = 5 \xrightarrow{x=1} 3 - 2y = 5 \Rightarrow -2y = 2 \Rightarrow y = -1$$

بنابراین محل تلاقی آن‌ها، نقطه $(1, -1)$ است.

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰ ریاضی سوم

نکته: در معادله $ax^2 + bx + c = 0$ ، مجموع ریشه‌ها برابر $S = -\frac{b}{a}$ و حاصل ضرب ریشه‌ها برابر $P = \frac{c}{a}$ است.با توجه به نکته بالا، مجموع ریشه‌های معادله $2x^2 + mx + m - 2 = 0$ برابر $-\frac{m}{2}$ است. طبق فرض این مقدار برابر ۳ است، پس:

$$-\frac{m}{2} = 3 \Rightarrow m = -6$$

بنابراین حاصل ضرب ریشه‌های این معادله برابر است با:

$$\frac{m-2}{2} = \frac{-6-2}{2} = -4$$

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۶۵ تا ۹۵ ریاضی سوم

ابتدا محل تقاطع سهمی $y = x^2 + 4x + 3$ با محور x ها را به دست می‌آوریم:

$$x^2 + 4x + 3 = 0 \Rightarrow (x+1)(x+3) = 0 \quad x = -1, -3$$

بنابراین سهمی اولیه محور x ها را در نقاطی به طول‌های $x = -1$ و $x = -3$ قطع می‌کند، پس اگر نمودار آن را حداقل ۳ واحد به سمت راستانتقال دهیم، سهمی جدید محور x ها را در قسمت منفی قطع نمی‌کند، بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۹۶ تا ۱۲۰ ریاضی سوم

جایگاه دو حرف N مشخص شده است، پس برای آن‌ها جایگشتی نداریم. سه حرف A را یک حرف در نظر می‌گیریم. در این صورت این حرف با

سه حرف M, D و R تشکیل ۴ حرف می‌دهد که تعداد جایگشت‌های آن برابر است با: $4! = 24$

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۲۳ ریاضی پایه

نکته: جمله عمومی یک دنباله حسابی با جمله اول a_1 و قدرنسبت d عبارت است از: $a_n = a_1 + (n-1)d$ نکته: مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی با جمله اول a_1 و جمله n ام a_n برابر است با: $S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$

اعداد دو رقمی که بر ۴ بخش پذیرند، عبارتند از:

۱۲, ۱۶, ۲۰, ..., ۹۶

این اعداد یک دنباله حسابی با جمله اول ۱۲ و قدرنسبت ۴ تشکیل می‌دهند. اکنون تعداد این اعداد را به دست می‌آوریم:

$$a_n = 96 \Rightarrow a_1 + (n-1)d = 96 \Rightarrow 12 + (n-1) \times 4 = 96 \Rightarrow n-1 = \frac{96-12}{4} = \frac{84}{4} = 21 \Rightarrow n = 22$$

بنابراین مجموع این ۲۲ جمله برابر است با:

$$S_{22} = \frac{22}{2}(a_1 + a_{22}) = \frac{22}{2}(12 + 96) = 11 \times 108 = 1188$$

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵ ریاضی پایه

در دنباله فیبوناتچی با افزایش جملات، نسبت دو جمله متوالی $(\frac{F_{n+1}}{F_n})$ به نسبت طلایی، یعنی عدد $\frac{\sqrt{5}+1}{2}$ نزدیک می‌شود.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۷۹ ریاضی پایه

$$\log_c a + \log_c b = \log_c ab, \quad \log_c a - \log_c b = \log_c \frac{a}{b}, \quad \log_b a^n = n \log_b a, \quad \log_a a = 1$$

با استفاده از نکته بالا داریم:

$$\log x = 3 \log 2 - \frac{1}{2} \log 12 + 2 \log 5 - 2 \Rightarrow \log x = \log 8 - \log \sqrt{12} + \log 25 - \log 100 \Rightarrow \log x = \log \frac{8 \times 25}{100 \sqrt{12}} = \log \frac{1}{\sqrt{3}}$$

$$\Rightarrow x = \frac{1}{\sqrt{3}} = 3^{-\frac{1}{2}}$$

$$\log_3 x = \log_3 3^{-\frac{1}{2}} = -\frac{1}{2}$$

بنابراین:

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۹۰ تا ۹۵ ریاضی پایه

با جایگذاری مقادیر داده‌شده در رابطه $b = (1+r)^t$ داریم:

$$1/6 = (1/0.3)^t \xrightarrow[\text{لگاریتم می‌گیریم}]{\text{از دو طرف}} \log 1/6 = t \log 1/0.3 \Rightarrow t = \frac{\log 1/6}{\log 1/0.3} = \frac{0.2}{0.0125} = \frac{2000}{125} = 16$$

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۱۲ ریاضی پایه

نکته: تابع درجه دوم $y = ax^2 + bx + c$ با فرض $a < 0$ ($a > 0$) در نقطه‌ای به طول $x = -\frac{b}{2a}$ دارای ماکزیمم (مینیمم) است.

اگر عدد را x در نظر بگیریم، داریم:

$$A = 3x - \frac{x^2}{2} = -\frac{x^2}{2} + 3x$$

مقدار x برای ماکزیمم شدن A برابر است با:

$$x = \frac{-3}{2 \times (-\frac{1}{2})} = 3$$

بنابراین ماکزیمم A برابر است با:

$$f(3) = -\frac{9}{2} + 9 = \frac{9}{2} = 4.5$$

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۲۲ تا ۱۲۷ ریاضی پایه

با توجه به اینکه در ۶۰ پرتاب، ۷ بار حالت مطلوب رخ داده است، پس تخمین احتمال این پیشامد برابر است با: $\frac{7}{60}$

پیشامد مجموع اعداد ظاهرشده کمتر از ۴ باشد، عبارت است از: $A = \{(1,1), (1,2), (2,1)\}$

پس احتمال نظری این پیشامد برابر است با: $\frac{3}{36} = \frac{1}{12}$

بنابراین اختلاف این دو مقدار برابر است با:

$$\frac{7}{60} - \frac{1}{12} = \frac{7}{60} - \frac{5}{60} = \frac{2}{60} = \frac{1}{30}$$

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۱۳۲ ریاضی پایه

نکته: $P(A) = 1 - P(A')$

هر یک از افراد ۷ روز برای انتخاب دارند، پس تعداد اعضای فضای نمونه‌ای برابر است با: $n(S) = 7 \times 7 \times 7$

اگر پیشامد «حداقل دو نفر در یک روز هفته به دنیا آمده باشند» را A بنامیم، A' به صورت «هر کدام در روزهای مختلف هفته به دنیا آمده باشند»، خواهد بود. پس تعداد اعضای A' برابر است با:

$$n(A') = \begin{array}{ccc} & \text{نفر سوم} & \text{نفر اول} \\ & \uparrow & \uparrow \\ n(A') = 7 \times 6 \times 5 & & \\ & \downarrow & \\ & \text{نفر دوم} & \end{array}$$

بنابراین:

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{7 \times 6 \times 5}{7 \times 7 \times 7} = \frac{30}{49}$$

$$P(A) = 1 - \frac{30}{49} = \frac{19}{49} \quad \text{پس:}$$

“اقتصاد”

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۸، ۱۱ و ۱۶ کتاب

الف) نهاد دولت با نظارت بر عملکرد تولیدکنندگان آن‌ها را به رعایت بعضی ضوابط و قوانین ملزم می‌کند تا سطح کیفیت و اصول بهداشت را در تولید رعایت کند.

ب) عبارت «من لا معاش له، لا معاد له» اشاره مستقیم به این موضوع دارد که اسلام در دسترس نبودن معاش را خطری می‌داند که اعتقادات انسان را تهدید می‌کند.

ج) به کالاهایی که خودشان مصرف نمی‌شوند بلکه از خدمات آن‌ها در طول زمان استفاده می‌کنیم کالایی بادوام می‌گویند. حال اگر خدمات کالاهای بادوام در فرآیند تولیدی بنگاه‌ها به کار گرفته شود این گروه از کالاها، «سرمایه‌ای» نامیده می‌شوند.

مسیر A جریان عوامل تولید یعنی عامل کار، زمین و سرمایه را از سمت خانوارها به سمت بنگاه‌های اقتصادی نشان می‌دهد. در مسیر B بنگاه‌ها، بهای عوامل تولید را در قالب حقوق و دستمزد، اجاره و سود به خانوارها می‌پردازند که بیانگر روش محاسبه تولیدکل با نام روش درآمدی است.

در مسیر C کالاهای تولیدی بنگاه‌ها به سمت خانوارها (یعنی به بازار) عرضه می‌شوند.

در مسیر D خانوارها بهای کالاهای موردنیاز خود را به بنگاه می‌پردازند که بیانگر روش محاسبه تولید با نام روش هزینه‌ای است.

مسیر E جریان کالاهای واسطه‌ای را بین بنگاه‌های تولیدی نشان می‌دهد که همان روش تولید یا روش ارزش افزوده برای محاسبه تولیدکل است. محاسبه تولیدکل از هریک از روش‌های فوق عددی تقریباً برابر با سایر روش‌ها را ارائه می‌دهد. بنابراین تولیدکل به روش درآمدی و هزینه‌ای برابر با روش ارزش افزوده یعنی ۲۵۰ میلیون دلار است و درآمد سرانه عبارت است از:

$$\text{درآمد سرانه} = \frac{\text{روش درآمدی (درآمد ملی)}}{\text{جمعیت}}$$

$$\text{درآمد سرانه} = \frac{۲۵۰}{۵۰} = ۵ \text{ دلار}$$

همچنین برای محاسبه سهم اجاره اگر اجاره را برابر x و هریک از حقوق و دستمزد را برابر y در نظر بگیریم چون با هم برابرند، پس:

$$\text{حقوق} + \text{سود} + \text{اجاره} = \text{روش درآمدی}$$

$$\text{اجاره } ۷۰ \text{ میلیون دلار } x = ۷۰ \rightarrow x = ۷۰, ۲y = x + ۱۸۰ = ۲۵۰ \rightarrow y = ۹۰$$

هزینه استهلاک - ارزش تولید افراد کشور که مقیم خارجند + ارزش تولید خارجی‌ان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص ملی یا

هزینه استهلاک + ارزش تولید افراد کشور که مقیم خارجند - ارزش تولید خارجی‌ان مقیم کشور + تولید خالص ملی = تولید ناخالص داخلی

سود تولید، از مابه‌التفاوت درآمد و هزینه‌های تولید حاصل می‌شود. بنابراین در صورتی که هزینه‌های تولید از درآمد بیشتر شود، تولیدکننده قطعاً دچار زیان می‌شود اما بیشتر بودن هزینه‌های تولید نسبت به سود (مابه‌التفاوت درآمد و هزینه که به معنی سود (یا زیان) می‌باشد) به هیچ عنوان به معنی زیان تولیدکننده نمی‌باشد.

دولت‌ها به منظور ایجاد اشتغال کامل و مبارزه با بیکاری باید شرایط رونق اقتصادی را فراهم آورند. صادرات از آنجایی که مستلزم افزایش سطح تولید و در نتیجه نیروی انسانی بیشتر است، می‌تواند موجب ایجاد اشتغال در جامعه شود. از طرفی برای فراهم آوردن بستر صادرات، دولت اقدام به دادن امتیازاتی نظیر تخفیفات مالیاتی و اعطای وام به تولیدکنندگان می‌کند که نوعی از سیاست‌گذاری‌های اقتصادی دولت و یکی از محورهای دخالت در اقتصاد محسوب می‌شود.

■ زمانی که میزان عرضه کمتر از تعادل باشد (مثلاً ۲۰) یعنی قیمت زیر قیمت تعادلی قرار دارد و با کمبود عرضه یا مازاد تقاضا مواجه می‌شویم. همچنین هرگاه میزان عرضه بیش از مقدار تعادل باشد (مثلاً ۴۵) یعنی قیمت بالاتر از قیمت تعادلی بوده و با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا مواجه می‌شویم.

■ زمانی که تقاضا بیشتر از میزان تعادل باشد (مثلاً ۴۰ یا ۵۰ واحد) یعنی قیمت زیر قیمت تعادلی قرار دارد و با مازاد تقاضا یا کمبود عرضه مواجه می‌شویم و بالعکس.

الف) اهداف دولت از اخذ مالیات عبارتند از:

(۱) یک منبع درآمدی برای دولت است.

(۲) گامی در جهت رفع نابرابری‌های اقتصادی - اجتماعی و توزیع عادلانه‌تر درآمدها است.

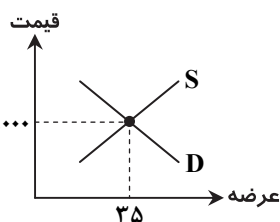
(۳) ابزار مالی برای سیاست‌گذاری‌های اقتصادی دولت است.

ب) در دوران تدوین قانون اساسی، کشور ما نیز با مسئله رشد جزیره‌ای و پیامدهای نامطلوب آن مواجه بود که با تصویب اصل چهل‌وهشتم قانون اساسی به ضرورت رفع این مشکل تأکید شد.

ج) مبارزه با فقر یکی از اهداف بسیار مهم دولت‌ها محسوب می‌شود زیرا راهی برای گسترش توسعه‌یافتگی یا روشی برای افزایش سرعت روند توسعه در کشورها محسوب می‌شود.

الف) در جدول موردنظر ستون اول نرخ‌ها مربوط به نرخ تصاعدی کلی، ستون دوم مربوط به نرخ ثابت و ستون سوم مربوط به نرخ تصاعدی طبقه‌ای است.

ابتدا مالیات شخص را بر اساس نرخ تصاعدی کلی محاسبه می‌کنیم.

نکته: مالیات فرد در طبقه D قرار می‌گیرد و معافیت مالیاتی شامل درآمد او نخواهد شد.

نرخ مربوط به طبقه درآمدی $\times$ کل درآمد ماهانه = مالیات ماهیانه بر اساس نرخ تصاعدی کلی

$$\text{تومان } 1,455,000 = 4,850,000 \times \frac{30}{100} = \text{مالیات ماهیانه بر اساس نرخ تصاعدی کلی}$$

سپس مالیات او را بر اساس نرخ تصاعدی طبقه‌ای محاسبه می‌کنیم:

معاف از پرداخت: A

$$B: 2,500,000 - 1,200,000 = 1,300,000$$

$$1,300,000 \times \frac{10}{100} = 130,000$$

$$C: 4,000,000 - 2,500,000 = 1,500,000$$

$$1,500,000 \times \frac{20}{100} = 300,000$$

$$D: 4,850,000 - 4,000,000 = 850,000$$

$$850,000 \times \frac{30}{100} = 255,000$$

$$130,000 + 300,000 + 255,000 = 685,000 = \text{مالیات ماهانه بر اساس نرخ تصاعدی طبقه‌ای}$$

طبقه‌ای کلی

$$\text{تومان } 770,000 = 1,455,000 - 685,000 = \text{تفاوت مالیات نرخ تصاعدی طبقه‌ای از تصاعد کلی}$$

شخص در نرخ تصاعدی طبقه‌ای مالیات کمتری نسبت به نرخ تصاعدی کلی می‌پردازد.

(ب)

$$4,850,000 - 685,000 = 4,165,000 = \text{مانده خالص ماهانه}$$

(ج) محاسبه مالیات بر اساس نرخ تصاعدی طبقه‌ای عادلانه‌تر بوده و عدالت اجتماعی را بهتر محقق می‌سازد.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۲ و ۸۵ کتاب

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۲ کتاب

(الف) اگر یک واحد پول (مثلاً یک میلیون ریال) در طول زمان بتواند ارزش خود را حفظ کند، قدرت خرید آن نیز ثابت می‌ماند. اما در مثال ذکرشده پول حفظ ارزش نکرده و قدرت خرید آن از یک دستگاه آپارتمان به یک جفت لاستیک اتومبیل تنزل پیدا کرده است. علت کاهش قدرت خرید پول، کم ارزش شدن آن است.

(ب) پول در مقابل سطح عمومی قیمت‌ها نتوانسته حفظ ارزش کند.

(ج) قدرت خرید پول با میزان حجم پول در جامعه و سطح عمومی قیمت‌ها رابطه عکس دارد.

■ هرچه حجم پول نسبت به تولید جامعه کمتر باشد، قدرت خرید آن بیشتر می‌شود و بالعکس.

■ هرچه سطح عمومی قیمت‌ها افزایش یابد، قدرت خرید پول کاهش می‌یابد و بالعکس.

(د) از دلایل مهم کاهش ارزش پول در این سال‌ها، افزایش حجم پول در گردش نسبت به تولید در جامعه و به دنبال آن افزایش سطح عمومی قیمت‌ها می‌باشد.

(ه)

$$\text{نرخ تورم لاستیک در سال ۹۴} = \frac{\text{قیمت کالا در سال ۹۴} - \text{قیمت کالا در سال ۹۵}}{\text{قیمت کالا در سال ۹۴}} = \frac{1,000,000 - 800,000}{800,000} = \frac{200,000}{800,000} = \frac{1}{4} = 25\%$$

$$\text{نرخ تورم لاستیک در سال ۹۵} = \frac{\text{قیمت کالا در سال ۹۵} - \text{قیمت کالا در سال ۹۶}}{\text{قیمت کالا در سال ۹۵}} = \frac{1,100,000 - 1,000,000}{1,000,000} = \frac{100,000}{1,000,000} = \frac{1}{10} = 10\%$$

با توجه به کمتر بودن نرخ تورم در قیمت یک جفت لاستیک در سال ۹۵ نسبت به سال ۹۴ متوجه می‌شویم که سرعت افزایش قیمت لاستیک در سال ۹۵ کمتر از سال ۹۴ بوده است.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۱۳۲ کتاب

(الف) در عقد فروش اقساطی، بانک با تقاضای کتبی مشتریان، ماشین آلات و تأسیساتی که عمر مفید بیش از یک سال دارند خریداری و به صورت اقساط به مشتریان می‌فروشد.

(ج) عقد مضاربه، بانک سرمایه مالی را تأمین و طرف دیگر به تجارت می‌پردازد و در نهایت سود حاصل از سرمایه بین بانک و طرف دیگر تقسیم می‌شود. (و) مناقصه از انواع بازار می‌باشد که معمولاً شخص حقوقی (ادارات دولتی برای خریدهای عمده) برای تأمین نیازهای خود به پایین‌ترین قیمت برگزار می‌کند.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۳۱، ۱۳۹ و ۱۴۰ کتاب

■ اوراق مشارکت اوراق بهاداری است که با مجوز بانک مرکزی برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح‌های سودآور تولیدی، عمرانی یا خدماتی توسط دولت، شهرداری‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی منتشر می‌شود. ■ یکی از خدمات بانک‌ها قبول امانات و نگهداری سهام و اوراق و اشیای قیمتی مشتریان است.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۶۴، ۶۵، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۳۳، ۱۳۴ و ۱۳۷ کتاب

الف) کشوری که به دلایل سیاسی اقدام به تولید کالا در کشور خود حتی با کیفیت پایین‌تر می‌نماید، چون نیاز خود را به خارج کمتر کرده به وضعیت استقلال اقتصادی نزدیک‌تر شده هرچند اصل مزیت نسبی را رعایت نکرده و با هزینه‌های بالاتر و کیفیت کمتر به تولید کالا در داخل کشور اقدام نموده است.

- (ب) بورس
- کالاهای معین (معمولاً واسطه‌ای و مواد خام)
  - نامگذاری به نام کالای مورد معامله
  - معاملات کاغذی (کالا به صورت انبوه موجود نیست و فقط نمونه آن‌ها نگهداری می‌شود).
  - اوراق بهادار
  - رسمی و دائمی
  - محل معین برای تشکیل شدن (بورس)
  - اوراق بهادار مورد معامله قرار می‌گیرد.

(ج) بانک مرکزی با ایجاد سیستم خاص کنترل از طریق سیاست‌های پولی به اداره فعالیت بانک‌ها می‌پردازد.

- سیاست‌های پولی
- کاهش حجم پول (سیاست انقباضی پول) در مواقع تورم
  - افزایش نرخ سپرده‌های قانونی
  - افزایش نرخ تنزیل مجدد
  - سیاست بازار باز
  - افزایش حجم پول (سیاست انبساطی پول) در مواقع رکود
  - پایین آوردن نسبت ذخایر قانونی
  - پایین آوردن نرخ تنزیل مجدد
  - خرید اوراق مشارکت در دست مردم

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۱۵۲، ۱۵۷ و ۱۵۸ کتاب

الف) بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم هم‌زمان با تأسیس صندوق بین‌المللی پول پایه‌گذاری شد، اما فعالیت خود را از سال ۱۹۴۶ به‌طور رسمی آغاز کرد.

ب) یکی از اصول موردنظر سازمان تجارت جهانی برای دستیابی به هدف خود یعنی ایجاد نظام اقتصادی بین‌المللی آزاد، «اصل تسری رفتار داخلی» می‌باشد؛ مطابق این اصل، مقررات مربوط به کالاهای داخلی و خارجی (وارداتی) باید یکسان باشد. هدف از این اصل، جلوگیری از وضع مقرراتی است که بین کالاهای داخلی و خارجی تبعیض قائل می‌شود.

(ج) اتحادیه‌های اقتصادی به‌منظور افزایش مبادلات تجاری بین خود و اعضا و کاهش موانع تجاری تشکیل می‌شوند. قاعده شکل‌گیری بازرگانی منطقه‌ای هم بر همین اساس است.

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۹۸ کتاب

- طبق اطلاعات بیان شده فاصله سهم دهک‌های اول تا چهارم ۲٪ می‌باشد که این موضوع در جدول‌های گزینه‌های ۲ و ۳ رعایت شده است.
- شاخص دهک‌ها به چند طریق که عبارتند از: ۱- نسبت دهک دهم به دهک اول ۲- نسبت ۲۰٪ بالا (مجموع سهم دهک دهم و نهم) به ۲۰٪ پایین (مجموع سهم دهک‌های اول و دوم) ۳- نسبت ۱۰٪ بالا (سهم دهک دهم) به ۴۰٪ پایین (مجموع سهم دهک‌های اول تا چهارم) به‌دست می‌آید.

شاخص دهک‌ها برای جدول گزینه ۲	$\left\{ \begin{array}{l} \text{روش اول} = \frac{6/6}{5} \\ \text{روش دوم} = \frac{13/6}{12} \\ \text{روش سوم} = \frac{6/6}{32} \end{array} \right.$	شاخص دهک‌ها برای جدول گزینه ۳	$\left\{ \begin{array}{l} \text{روش اول} = \frac{18}{3} = 6 \\ \text{روش دوم} = \frac{33/5}{8} \\ \text{روش سوم} = \frac{18}{24} = \frac{3}{4} \end{array} \right.$
-------------------------------	--	-------------------------------	---

ادبیات اختصاصی

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۹۰ تاریخ ادبیات (۱)

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۵۷ و ۵۸ تاریخ ادبیات (۱)

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۱۹ تا ۱۲۲ تاریخ ادبیات (۱)

المعجم در دو بخش فن عروض و علم قافیه و نقد شعر است.

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۹۰ تاریخ ادبیات (۱)

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۹۹ تاریخ ادبیات (۱)

گلاکوف، پیلنیک و شولوخوف از نویسندگان رئالیسم سوسیالیستی‌اند.

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۹ و ۱۱ تاریخ ادبیات (۲)

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۳، ۱۹، ۲۷، ۷۷ و ۸۱ تاریخ ادبیات (۲)

گزینه ۱: آثار جامی / گزینه ۲: آثار خواجوی کرمانی / گزینه ۳: آثار عبید زاکانی

گزینه ۴: خداوندنامه اثر صباي کاشانی و مثنوی طاق‌دیس سروده ملا احمد نراقی است.

- ۱۴۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۷۰ تاریخ ادبیات (۲)
- ۱۴۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۹۰ تا ۱۹۸ تاریخ ادبیات (۲)
قصه ملکه زنوبیا اثر سلیم بستانی است.
- ۱۴۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۷۵ تا ۱۸۱ تاریخ ادبیات (۲)
- ۱۴۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۱ ادبیات فارسی
کلمات قافیه اصلی «خوانمش و دانمش» قافیه دوم «سخن و هاروت‌شکن»
- ۱۴۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۲ ادبیات فارسی
کلمات قافیه «برده‌ای و شرمنده‌ای» «پای» الحاقی و کلمات شرمند و برد قافیه نمی‌شوند.
- ۱۴۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۷ ادبیات فارسی

گزینه ۱: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن

گزینه ۲: مفعول مفاعیلن فاعولن (مستفعل فاعلاتن فعلن)

گزینه ۴: مفعول مفاعیلن مفاعیلن فاعولن (مستفعل مستفعل فاعلن)

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۶ ادبیات فارسی

گزینه ۱: آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن و بلند در نظر گرفتن هجای پایانی و ابدال در رکن آخر

گزینه ۳: وزن بیت (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن) است که شاعر در هر دو مصراع به جای (فعلن) از (فعلن) استفاده کرده است و این اختیار وزنی ابدال است. در هر دو مصراع هجای پایانی نیز اختیار وزنی دارد.

گزینه ۴: بلند در نظر گرفتن هجای پایانی؛ در کلمه دیوانه هجای آخر (ن) کوتاه است. آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن و ابدال هم در هر دو مصراع دیده می‌شود. (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن فعلن)

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۵ ادبیات فارسی

			بلند به کوتاه			کوتاه به بلند					
کش	تی	ی	ما	را	خ	دا	یا	نا	خ	دا	از
-	U	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-
با	و	جو	د	ک	کش	تی	را	خ	دا	ون	دی
-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-

کوتاه به بلند

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۷ ادبیات فارسی

رمل مثنی مخبون محذوف (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن)

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۷ ادبیات فارسی

فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن از تک وزن‌هاست.

گزینه‌های دیگر از گروه وزنی ۳ (مفتعلن) است.

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع آرایه‌های ادبی

چشم گلستان اضافه استعاره است.

در بیت تشبیه مرجع وجود دارد: چهره یار از تمام گل‌ها زیباتر است.

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع آرایه‌های ادبی

ه: مجاز ← پیاله مجاز از شراب

ج: جناس ← ماهی و ماه

د: پارادوکس ← خراب آباد

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع آرایه‌های ادبی

ایهام تناسب: (شور) در این بیت به معنی شور و هیجان است و اگر با نمک متناسب شود مزه شور تداعی می‌شود و این بیت اسلوب معادله دارد.

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع آرایه‌های ادبی

مجاز- سر مجاز از قصد و تصمیم و اراده

تشبیه- سنبل زلف

واج‌آرایی- واج (س) و (پ) و (ت)

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع آرایه‌های ادبی

بیت ۱: خندیدن گل صد برگ

بیت ۲: باد صبا تشخیص دارد.

بیت ۳: کعبه که لباس داشته باشد و ماتم‌زده باشد، تشخیص است.

- ۱۵۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۸۰ ادبیات فارسی
در سه گزینه اول کلمات و عبارات عربی فراوان به کار رفته است که یکی از ویژگی‌های زبانی سبک عراقی است.
- ۱۵۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس‌های ۲۵ و ۲۶ ادبیات فارسی
گزینه ۱: در نقد فنی صاحب‌نظر هستند.
- ۱۶۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۱۹۰ ادبیات فارسی
- ۱۶۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۵۵ و ۱۵۶ ادبیات فارسی
مفهوم مشترک: برای رسیدن به یار (حقیقت) باید از تعلقات مادی گذشت.
- ۱۶۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۱۶ ادبیات فارسی
مفهوم مشترک: اگر یار تجلی کند همه خواهان و شیفته او می‌شوند.
- ۱۶۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۰۸ ادبیات فارسی
مفهوم مشترک: عقل در وادی عشق ناتوان است.
- ۱۶۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۹۷ ادبیات فارسی
مفهوم مشترک: خوبی و بدی در کنار هم است و خوب و بد مطلق وجود ندارد.
- ۱۶۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۱۴ ادبیات فارسی
مفهوم مشترک: سرزنش وابستگی و تعلقات

«عربی اختصای»

- ۱۶۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * ترکیبی
گزینه ۲: «فی العالم: در جهان» باید به جای خود، ترجمه شود و «وابستگی در جهان» نادرست است.
گزینه ۳: «استکبار جهانی» ترجمه مناسب برای «المستکبرین فی العالم» نمی‌باشد.
گزینه ۴: «وابستگی به خودشان و افتادن در دام» ترجمه مناسب کلمات در عبارت داده شده نمی‌باشد.
- ۱۶۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی
گزینه ۲: «أعجب» اسم تفضیل است و «عجیب‌تر» معنی می‌شود.
گزینه ۳: «نفسه»، «نفس خود» ترجمه می‌شود.
گزینه ۴: به دلیل جابه‌جا شدن، جملات در ترجمه نادرست هستند. ضمناً «گناهی در ساعتی» ترجمه درست نیست.
- ۱۶۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی
در گزینه‌های ۱ و ۲، فعل «تَحْضَلُ عَلَیْ» «به‌دست بیاوری» ترجمه نشده است، ضمن اینکه در گزینه ۲ فعل نهی به‌صورت مضارع منفی، ترجمه شده است.
گزینه ۴ نیز به دلیل «برای حصول»، نادرست است.
- ۱۶۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * ترکیبی
گزینه ۲: به دلیل «استاد خود» نادرست است.
گزینه ۳: به دلیل «مورد احترام قرار گیرد» نادرست است.
گزینه ۴: به دلیل «استادش» و «مورد احترام قرار گیرد» نادرست است.
- ۱۷۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * ترکیبی
گزینه ۱: به دلیل «یُسَاعِدُهُم» و «حیاتهم» نادرست است.
گزینه ۲: «فی» در «فی کلّ مجتمع» اضافی است.
گزینه ۴: «یُسَاعِدُونَ» مرجعش «خُطَّة» است و نادرست می‌باشد.
- ۱۷۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی
گزینه ۱: الَّذِی ← الّتی
گزینه ۳: مَسِیْطَر ← مَسِیْطَرَةٌ
گزینه ۴: تُسِیْطَر ← مَسِیْطَرَةٌ / إِلَهِيَّ ← إِلَهِيَّة / لَا تَغْیِیرَ لَهَا ← لَا تَنْغَیَّرُ
- ۱۷۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

عِنْدَمَا	أَشْعُرُ	بِالْأَلَمِ	أَلْتَصِقُ	بِالْأَرْضِ	بِالسَّجُودِ	الطَّوِيلَةِ	فَسَاجِدُ	مَنْ	يَسْمَعُ	ي
مفعول‌فیه	فعل مضارع و	جار و	فعل مضارع	جار و	جار و	نعت و	فعل مضارع	مفعول‌به و	فعل مضارع	مفعول‌به
مرفوع و فاعله	مجرور	مرفوع و فاعله	مرفوع و فاعله	مجرور	مجرور	مجرور	مرفوع و فاعله	منصوب محلاً	مرفوع و فاعله	و منصوب محلاً
«أنا» المستتر		«أنا» المستتر			مجرور بالتبعية	«أنا» المستتر			«هو»	

۱۷۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

إِنَّ	عِلْمَاءَ	التَّغْذِيَةِ	يَعْتَقِدُونَ	يَأْنِ	تَنَاوُلَ	الْأَطْعِمَةِ	الَّتِي	فِيهَا	زَيْتٌ	كَثِيرٌ
من الحروف المشبهة بالفعل	اسم «إِنَّ» و منصوب	مضاف إليه و مجرور	فعل مضارع و مرفوع بالتون و الجملة فعلية، خبر «إِنَّ» و مرفوع محلاً	من الحروف المشبهة بالفعل	اسم «إِنَّ» و منصوب	مضاف إليه و مجرور	صفة و مجرور محلاً بالتبعية	خبر مقدم محلاً مرفوع	مبتدأ مؤخر مرفوع	نعت و مرفوع بالتبعية
ليس	من الأفعال الناقصة، اسمه «هو» المستتر	خبر «ليس» و منصوب محلاً	جار و مجرور محلاً	لَكُمْ						

۱۷۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

- گزینه ۱: به دلیل «جامد» نادرست است. (مشتق اسم مبالغه)
گزینه ۳: به دلیل «معتل» (أجوف) نادرست است. (معتل ناقص)
گزینه ۴: به دلیل «مشتق» نادرست است. (جامد مصدر)

۱۷۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * ترکیبی

- گزینه ۱: به دلیل «مضاعف» نادرست است.
گزینه ۲: به دلیل «نكرة» نادرست است.
گزینه ۳: به دلیل «باب تفعلیل» نادرست است.

۱۷۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۷ عربی چهارم

- گزینه ۱: «كثيراً» صفت جانشین مفعول مطلق (نیایی) است. گزینه ۲: «دائماً» مفعول فيه است.
گزینه ۳: «ارتفاعاً» مفعول مطلق است. گزینه ۴: «نصيحة» مفعول مطلق است.

۱۷۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۶ عربی چهارم

«تربّين» للمخاطبات است، در حالی که مرجع آن جمع مؤنث «الأمهات» و باید «يُربّين» باشد.

۱۷۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱ عربی چهارم

«خُفِرَتْ» بعد از «بئر» آمده که مؤنث است و تأنيث آن واجب است.

در گزینه ۱ به دلیل فاصله ایجاد شده میان فعل و فاعل

در گزینه ۲ به دلیل جمع مکسر بودن فاعل

در گزینه ۴ به دلیل مؤنث مجازی بودن فاعل «الريح» و جمع مکسر بودن «الأوراق» فعل جازا لتأنيث است.

۱۷۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۵ عربی چهارم

در گزینه ۱ «ما» از نوع «موصول» است و «شرطيه» می باشد. («ما» مبتدا و «مفيد» خبر است)

۱۸۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۲ عربی دوم

در گزینه های ۱، ۲ و ۳، خبر شبه جمله و مقدم است و مبتدا نکره و مؤخر است.

ولی در گزینه ۴ «أصدقائي» مبتدا و معرفه و «يسعون» خبر آن و جمله فعلیه و محلاً مرفوع است.

۱۸۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۵ عربی چهارم

گزینه ۲: إِنَّه ← فَإِنَّه (چون جواب شرط جمله اسمیه است باید با «فاء جزاء» بیاید).

گزینه ۳: يَهْدِيكَ ← يَهْدِكَ

گزینه ۴: تَنَالُ ← تَنَلْ

۱۸۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۷ عربی چهارم

«زيارة» هر چند مصدر است و دلیل انجام کار را بیان می کند، ولی چون مصدر قلبی نیست می تواند به صورت منصوب ذکر شود و باید با حرف جر «لام» تعلیل بیان شود. (لزيارة ...)

۱۸۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۸ عربی چهارم

«أشدّ جرأة» نمایانگر جمله اسمیه ای است که در آن تمییز در اصل مبتدا بوده است «جرأتهم أشدّ» می باشد.

سایر گزینه ها: گزینه های ۱ و ۳ تمییز در اصل فاعل و در گزینه ۴ تمییزی وجود ندارد.

۱۸۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۱۴ عربی سوم

گزینه ۱: تکرار عینی لفظ

گزینه ۲: كُلْ + ها = تأکید معنوی

گزینه ۳: از جمله راه های تأکید یک عبارت، استفاده از جمله اسمیه است.

گزینه ۴: در این گزینه، تأکیدی وجود ندارد. (هر چند فعل «صدق» دو بار آمده اما برای دو فاعل متفاوت و در دو جمله است.)

۱۸۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس ۱۶ عربی سوم

در این گزینه «العزم» و «الحزم» جناس است که در محسنات و آرایه‌های در لفظ است نه در معنا.
در سایر گزینه‌ها «طباق» به کار رفته است که از محسنات معنوی است.

“ تاریخ ”

۱۸۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۷۵ تاریخ ایران و جهان ۱

کوشان‌ها دولتی تشکیل داده بودند و چون به آیین بودا گرویده بودند، موجب گسترش این آیین در مرزهای شرقی قلمرو اشکانی شدند.

۱۸۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۱۶ و ۱۷ تاریخ ایران و جهان ۱

پایتخت اموری‌ها شهر بابل، پایتخت آشوریان شهر نینوا و پایتخت کلدانی‌ها نیز شهر بابل بود.

۱۸۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۵۹ تاریخ ایران و جهان ۱

در زمان ملک‌شاه سلجوقی، اداره خوارزم به یکی از امیران ترک به نام انوشترکین واگذار شد. فرمانروایی بر خوارزم در خانواده انوشترکین موروثی شد. خوارزمشاهیان با وجود استقلال داخلی، مطیع سلجوقیان بودند. آنسَر، نوۀ انوشترکین با مشاهده بروز هرج و مرج در حکومت سلجوقی، از تابعیت سلجوقیان خارج شد و به کشورگشایی پرداخت.

۱۸۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۱۳۸ تاریخ ایران و جهان ۱

پس از آن که مسلمانان شهر و ولایتی را می گرفتند، به فرمان خلیفه، فردی از میان فرماندهان ارشد و یا سران قبایل عرب به حکومت آن شهر یا ولایت منصوب می شد. بزرگان ایرانی همچون گذشته، اداره امور محلی را برعهده داشتند و واسطه‌ای میان مردم و حاکمان عرب بودند.

۱۹۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۲۱۸ تاریخ ایران و جهان ۱

رشد شهرها در ابتدا بیشتر در نواحی ساحلی بود؛ زیرا در آنجاها کشاورزان و حکمرانان فئودال کمتر حضور داشتند.

۱۹۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۲۲۶ تاریخ ایران و جهان ۲

ده روز بعد از تشکیل دولت بختیار، محمدرضاشاه از ایران بیرون رفت.

۱۹۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۱۲ تاریخ ایران و جهان ۲

در زمان شاه عباس دوم، حضور مأموران سیاسی روسیه به عنوان بازرگان و هجوم گروهی از قزاق‌ها به مازندران، روابط ایران و روسیه را تیره کرد.

۱۹۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۷۳ تاریخ ایران و جهان ۲

ایتالیا به سبب اختلافاتی که با اتریش داشت، یک سال پس از شروع جنگ به متفقین یا اتفاق مثلث پیوست.

۱۹۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۸۱ تاریخ ایران و جهان ۲

شکست قرارداد ۱۹۱۹، درواقع شکست سیاست‌های انگلیس در ایران بود. در پی این شکست، دولت انگلیس که چنین وضعی را ناشی از ضعف حکومت قاجار و از هم پاشیدگی اوضاع ایران می دانست، درصدد برآمد که زمینه را برای تشکیل حکومت جدید از طریق کودتا فراهم کند.

۱۹۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۱۵۲ تاریخ ایران و جهان ۱

در دوره محمدشاه، نخستین مدارس به سبک جدید توسط میسیونرهای آمریکایی و سپس فرانسوی در ایران تأسیس شد. به مرور، تعداد این مدارس افزایش پیدا کرد.

۱۹۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۷۷ تاریخ‌شناسی

در دوره اسلامی به سکه طلا دینار، به سکه نقره درهم و به سکه مسی فلس گفته می شد.

۱۹۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۶۵ تاریخ‌شناسی

تا قبل از کشف آثار مربوط به دوره اشکانیان و مطالعه بر روی آن‌ها، تاریخ این سلسله ایرانی در هاله‌ای از ابهامات و اخبار نادرست قرار داشت.

۱۹۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۴۱ تاریخ‌شناسی

برای تعیین اصالت اسناد می توان شواهدی را در آن‌ها در نظر گرفت. سندی که بتوان به آن اطمینان کرد نباید مخدوش، خط‌خورده، تراشیده، شکسته، ترمیم شده و نو نویس باشد.

یادآوری: اگر سند، رونوشت یا به اصطلاح قدیم سواد است، باید از روی اصل نوشته شده و خلاصه نشده باشد ← یعنی به برخی از اسناد رونوشت (سواد)، می توان اطمینان کرد.

۱۹۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۲۷ تاریخ‌شناسی

بسیاری از کتاب‌های تاریخی، در حقیقت زندگی‌نامه فرمانروایان آن دوره است، زیرا مورخان پیشین، آن‌ها را به قصد نگارش اقدامات شاهان عصر خود نوشته‌اند.

۲۰۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۱۸ تاریخ‌شناسی

سال در تقویم مصری دارای ۱۲ ماه ۳۰ روزه بود که بر روی هم ۳۶۰ شبانه‌روز می شد و پنج روز اضافی سال را به آخر ماه دوازدهم سال می افزودند. بنابراین تقویم مصریان ۱۱ ماه ۳۰ روزه داشت و ماه دوازدهم آن‌ها ۳۵ روزه بود.

« جغرافیا »

- ۲۰۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۱۵۸ جغرافیای دوم
- ۲۰۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۶۶ و ۶۸ جغرافیای دوم (زیرنویس شکل ۱۰-۵)
- ۲۰۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۳۲ جغرافیای دوم
- در حاشیه بیابان‌ها چنانچه آب‌های زیرزمینی به سطح زمین نزدیک شده باشند، با احداث چاه و قنات، امکان کشاورزی و زندگی روستایی به وجود می‌آید؛ به چنین آبادی‌هایی در نواحی بیابانی واحه گفته می‌شود.
- ۲۰۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۲ جغرافیای دوم
- ۲۰۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۳ جغرافیای دوم
- ۲۰۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۶۱ جغرافیای سوم (جدول ۱۳)
- با وجود بارندگی قابل توجه در کوهستان، چون رودها در عمق دره‌ها جاری‌اند، زمین‌های دامنه کوه‌ها نمی‌توانند به راحتی از این آب‌ها بهره‌مند شوند و پیامد آن عدم امکان کشت آبی در دامنه کوه‌ها و گسترش کشت کم‌بازده دیم است.
- ۲۰۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۶۸ و ۶۹ جغرافیای سوم
- ۲۰۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۰۲ جغرافیای سوم (جدول ۱۳)
- ۲۰۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۲۶ جغرافیای سوم (جدول ۱۳)
- ۲۱۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۴۲ و ۱۴۸ جغرافیای سوم
- دو نمونه از مرزهای تحمیلی:
- مرز میان ایرلند شمالی و جنوبی
- مرز کشورهای آفریقایی که به وسیله قدرت‌های استعمارگر و بدون توجه به زبان، مذهب و وابستگی‌های قبیله‌ای ایجاد شده است.

- ۲۱۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۲ و ۳ جغرافیای چهارم
- گسترش اسلام در جهان و توسعه مناسبات مسلمانان با سایر کشورها و سرزمین‌های مختلف تا پایان سده پانزدهم میلادی نقش اساسی و تعیین کننده داشته است. در اصل شاخص مهم جغرافیای اسلامی در آن زمان، گردآوری و تنظیم اطلاعات عمومی و جغرافیایی از سرزمین‌ها و مردمان ساکن آن‌ها بود.
- ۲۱۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۱۱۷ جغرافیای چهارم
- ۲۱۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۰ و ۲۲ جغرافیای چهارم
- ۲۱۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۳ جغرافیای چهارم
- موارد «ب» و «ج» مربوط به جغرافیای کاربردی است.
- ۲۱۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹ جغرافیای چهارم
- دلیل ضرورت نقشه‌برداری هوایی ← محدودیت‌های جغرافیایی مانند گستردگی منطقه مورد نظر یا دشواری‌های دسترسی
- شکل مورد سؤال، بیانگر «فتوگرامتری» است؛ یعنی تبدیل عکس‌های هوایی به نقشه

« علوم اجتماعی »

- ۲۱۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۷، ۹۶ و ۱۰۸ جامعه‌شناسی (۱)
- سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:
- قسمت اول: جهان اجتماعی و نظم آن، پدیده‌ای طبیعی و تکوینی نیست، بلکه هستی آگاهانه‌ای دارد. به علاوه آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی بر اساس آن شکل می‌گیرد، یک آگاهی فردی و خصوصی نیست بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.
- قسمت دوم: عقل در معنای خاص فقط در تأملات فکری و فعالیت‌های روشمند علمی و ذهنی حضور دارد که به درک حقایق کلی می‌پردازد.
- قسمت سوم: پیامدهای الزامی کنش‌های اجتماعی انسان‌ها همان قوانینی هستند که در زندگی اجتماعی وجود دارند. قرآن کریم از این قوانین با نام «سنت‌های الهی» یاد می‌کند.
- ۲۱۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۶۷ و ۶۸ جامعه‌شناسی (۱)
- سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:
- قسمت اول: بسط و توسعه عقلانیت ابزاری ← مراد از عقلانیت ابزاری، دانش‌ها و علوم تجربی است. این علوم با روش تجربی خود، قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد.
- قسمت دوم: غلبه کنش‌های عقلانی معطوف به هدف ← مراد از عقلانیت در این عبارت، عقلانیت ابزاری و منظور از هدف، امور قابل دسترس در این جهان است؛ یعنی در این جهان، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این هدف‌ها از علوم تجربی استفاده می‌کنند.
- قسمت سوم: رویکرد دنیوی و این‌جهانی ← جهان غرب در جهت به خدمت گرفتن زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برداشت و زمینه‌های تاریخی و معرفتی خود را نیز در این مسیر به کار گرفت.

۲۱۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۵۱ جامعه‌شناسی (۱)

قسمت اول: در تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی براساس اندازه و دامنه، می‌توان پیوستاری ترسیم کرد که در یک سوی آن، پدیده‌های خرد و در سوی دیگر پدیده‌های کلان قرار دارند و در میانه پیوستار، پدیده‌هایی که دامنه متوسط دارند، قرار می‌گیرند. به این ترتیب پیوستار مورد سؤال براساس اندازه و دامنه ترسیم شده است.

قسمت دوم: الف: نظام سیاسی ← پدیده‌ای کلان

ب: مذاکره سیاسی ← پدیده‌ای خرد

۲۱۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۹۴ جامعه‌شناسی (۱)

ابزاری دانستن علوم اجتماعی، امکان مقابله جامعه‌شناسی با ارزش‌های حاکم را از بین برد و به آن خصلتی محافظه‌کارانه نسبت به جهان و نظام اجتماعی موجود بخشید.

۲۲۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۱، ۱۰۳ و ۱۰۴ جامعه‌شناسی (۱)

قسمت اول: یکی از تأثیرات شناخت علمی بر شناخت عمومی کشف حقیقت است. شناخت علمی درباره درست یا نادرست بودن یا حق و باطل بودن شناخت عمومی داوری می‌کند.

قسمت دوم: وحی الهی با آنکه نظر به مسائل طبیعی و مشکلات اجتماعی بشر دارد، از منبع طبیعت یا شناخت عمومی و اموری از این قبیل بهره نمی‌گیرد، بلکه از منبع شناخت وحیانی و علم و اراده الهی استفاده می‌کند.

۲۲۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۲۳ جامعه‌شناسی (۲)

بخشی از فرهنگ واقعی می‌تواند در حوزه فرهنگ آرمانی باشد؛ یعنی مردم مطابق با ارزش‌ها و هنجارهایی عمل می‌کنند که رعایت آن‌ها را لازم و مهم می‌دانند.

۲۲۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۶۰ جامعه‌شناسی (۲)

کاستی و خلأ معنوی، اندیشوران و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی فرامی‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی جامعه تشویق می‌کند.

۲۲۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۶۶، ۶۹، ۷۰ و ۷۱ جامعه‌شناسی (۲)

سؤال از چهار قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: نادرست است و به این ترتیب درست می‌باشد ← هویت فرهنگی جوامع اسلامی، در تصویر القایی تاریخ‌نگاران غربی و مستشرقان، توحیدی و یا حتی اساطیری نیست؛ بلکه هویتی سکولار و دینی است.

قسمت دوم: درست است ← امروزه حجاب مسئله کشورهای اروپایی شده است و برخی از کشورهای اروپایی از ورود زنان باحجاب در مراکز آموزشی ممانعت می‌کنند.

قسمت سوم: درست است ← فرهنگ‌های مشرکانه اساطیری و فرهنگ‌های سکولار و دنیوی، آدمی را نه تنها از حقیقت جهان بلکه از حقیقت خود نیز بیگانه می‌گردانند؛ که این نوع از، از خودبیگانگی، معنای دوم از خودبیگانگی فرهنگی است.

قسمت چهارم: نادرست است و به این ترتیب درست می‌باشد ← فرهنگ اسلامی در طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

۲۲۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۸۰، ۸۱ و ۸۲ جامعه‌شناسی (۲)

سؤال از چهار قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: نادرست است و به این ترتیب درست می‌باشد ← نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند.

قسمت دوم: نادرست است و به این ترتیب درست می‌باشد ← در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های اجتماعی دیگر باشد؛ بلکه در تعامل با آن‌ها قرار می‌گیرد.

قسمت سوم: درست است ← سازوکارهای سیاسی بدون عوامل اجراکننده آن، تحقق پیدا نمی‌کنند. حکومت، مجموعه عواملی هستند که سیاست‌های مربوط به کل جامعه را پیش می‌برند.

قسمت چهارم: درست است ← هر نظام سیاسی اراده‌های اجتماعی را به‌سوی ارزش‌ها و اهداف متناسب خود راهبری می‌کند.

۲۲۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۸، ۱۹ و ۲۲ جامعه‌شناسی نظام جهانی

سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: امپریالیسم فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، فرو ریزد و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز بپذیرد.

قسمت دوم: استعمار فرانسه، گسترش و سلطه فرهنگ غرب بر همه جهان و غربی کردن جهان را در پوشش نام «جهانی شدن» پیگیری می‌کند.

قسمت سوم: قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد در صورتی که هویت فرهنگی خود را حفظ کند با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند بار دیگر، استقلال سیاسی خود را به‌دست آورد.

۲۲۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۶۷، ۶۸، ۹۳ و ۱۱۱ جامعه‌شناسی نظام جهانی

سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: صنعت ارتباطات، فاصله زمانی و مکانی را کوتاه و جهان را کوچک کرده است. مرزهای جغرافیایی و سیاسی در این جهان کوچک فرومی‌ریزد و فرهنگ‌های جوامع غیرغربی، در حالی که گرفتار خودباختگی‌اند، بیش از گذشته در دسترس کسانی قرار می‌گیرند که مدیریت فرهنگی جهان را در خدمت کانون‌های ثروت و قدرت اعمال می‌کنند.

قسمت دوم: اندیشه‌های سیاسی ناسیونالیستی در حرکت افراطی و استعماری خود با عبور از دوره اسلامی و رجوع به دوران پیش از اسلام برای هریک از دولت‌های تازه تأسیس که بعد از دخالت استعمار در مناطق اسلامی ایجاد شده بود، شناسنامه‌ای ویژه تدوین می‌کرد.

قسمت سوم: کشورهای مرکز، بحران‌های اقتصادی، جنگ‌ها و جبهه‌بندی‌های درونی خود را با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، مدیریت می‌کنند.

۲۲۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۵۳، ۸۸ و ۱۳۰ جامعه‌شناسی نظام جهانی

سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: قتل انور سادات توسط اسلام‌خواهان مصر و شکل‌گیری انتفاضه و جنبش‌های جدید اسلامی در فلسطین، نتیجه انقلاب اسلامی و بازگشت به اسلام بود.

قسمت دوم: با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفت که به‌طور رسمی، گسست خود را از دین اعلام کردند.

قسمت سوم: در جنگ جهانی اول، برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی استفاده شد و در جنگ دوم، برای اولین بار بمب اتم به کار گرفته شد.

۲۲۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۵۲، ۱۱۴ و ۱۱۷ جامعه‌شناسی نظام جهانی

سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: کشوری که از جهت نظامی مورد هجوم قرار می‌گرفت اگر از ظرفیت فرهنگی بالایی برخوردار بود، گروه‌های مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کرد. ← فرهنگ اسلامی

قسمت دوم: دولتمردان قاجار به دلیل اثربیری از دولت‌های استعماری به جای مقاومت در برابر بیگانگان به‌سوی قراردادهای استعماری قدم برمی‌داشتند.

قسمت سوم: روشنفکران چپ، حرکت‌های خود را در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی سازمان می‌دهند.

۲۲۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۱۰۳ جامعه‌شناسی نظام جهانی

سؤال از چهار قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی (سکولاریسم آشکار) به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید.

قسمت دوم: اصالت بخشیدن به انسان دنیوی و این جهانی (اومانیسم) در طول قرن بیستم به پوچ‌گرایی (نیپیلیسم) منجر شد.

قسمت سوم: گریز از سکولاریسم در جوامع غیرغربی اغلب به‌صورت بازگشت به هویت فرهنگی و تاریخی آن جوامع ظاهر شد. این جریان در جهان اسلام، بیداری اسلامی را تحقق بخشید.

قسمت چهارم: افول سکولاریسم و اقبال به معنویت، بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید، شیطان‌پرستی نمونه‌ای از این جریان است.

۲۳۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۱۹ جامعه‌شناسی (۱)، ۲۳ جامعه‌شناسی (۲) و ۱۵ جامعه‌شناسی نظام جهانی

سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: اعلام آمادگی کشورها یک کنش اجتماعی است؛ همین‌طور زمانی که یک حادثه طبیعی وارد جهان اجتماعی شده، واکنش‌های اجتماعی را به خود جلب کرده است.

قسمت دوم: فرهنگ واقعی آن بخش از فرهنگ است که مردم به آن عمل می‌کنند.

قسمت سوم: مسئولیت و تعهد از جمله ارزش‌هایی هستند که یک فرهنگ را در مقابل فرهنگ رقیب مقاوم می‌سازند.

۲۳۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۵۵ و ۶۶ جامعه‌شناسی (۲) و ۳۹ جامعه‌شناسی نظام جهانی

سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: روشنگری هنگامی که به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی و دانش سکولار را پدید می‌آورد.

قسمت دوم: اگر تغییرات هویتی در خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه واقع شود و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌های اجتماعی در تقابل هستند به‌دنبال بیاورد به تعارض فرهنگی منجر می‌شود.

قسمت سوم: معنای دوم از خود بیگانگی فرهنگی این است که عقاید و ارزش‌های یک جامعه مانع آشنایی درست افراد جامعه با انسان و جهان می‌گردند.

۲۳۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۵۰ و ۵۱ جامعه‌شناسی نظام جهانی

■ شبکه روابط پایداری که در یک دوره تاریخی بین جوامع مختلف شکل می‌گیرد، نظام جهانی است.

■ روابط بین‌الملل متأثر از ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرگذاری جوامع مختلف است.

■ فرهنگ امپراطوری و سلطه، جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند. این پدیده ضمن آن که کشورهای پیرامون را به مرکز وابسته می‌کند، زمینه ستیز و چالش بین آن‌ها را نیز ایجاد می‌نماید.

۲۳۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۳۸ و ۳۹ جامعه‌شناسی (۱)، ۴۳ و ۴۴ جامعه‌شناسی نظام جهانی
قسمت اول: نادرست است و به این ترتیب درست می‌باشد ← از جهت نظری مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شد و با قبول تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند.

قسمت دوم: نادرست است و به این ترتیب درست می‌باشد ← حرکتهای اعتراض‌آمیز مذهبی که با عنوان پروتستان‌تیسیم شناخته می‌شوند در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکتهای که رویکرد معنوی داشتند و با جریان دنیاگرایی تقابل داشتند مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند.

قسمت سوم: درست است ← عقل عملی قوه‌ای است که باید‌ها و نبایدها و احکام ارزشی را می‌شناسد.

قسمت چهارم: درست است ← متفکران مسلمان به دلیل اینکه شناخت علمی را به شناخت حسی و تجربی محدود و مقید نمی‌کنند، به محدودیت‌های جامعه‌شناسی تفهمی گرفتار نمی‌شوند.

۲۳۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۴۷ و ۱۰۴ جامعه‌شناسی نظام جهانی

قسمت اول: قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان ریشه در باورها و اعتقادات پیشینه تاریخی این کشورها نداشت. قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.

قسمت دوم: هنگامی که جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، نظام جهانی صحنه تعامل فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف خواهد بود.

۲۳۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۳۱ و ۴۰ جامعه‌شناسی (۱)، ۸۶ و ۸۷ جامعه‌شناسی (۲) و ۸۸ و ۹۰ جامعه‌شناسی نظام جهانی
سؤال از سه قسمت تشکیل شده است:

قسمت اول: اختلاف نظر «هیتلر و هانتینگتون»، عوامل وقوع جنگ در کشورهای غربی است.

قسمت دوم: اختلاف نظر «فارابی و ارسطو»، تقسیم‌بندی حکومت‌ها و جوامع است.

قسمت سوم: اختلاف نظر «کنت و علامه طباطبایی» درباره علمی بودن یا نبودن شناخت عقلی است.

“ منطق و فلسفه ”

۲۳۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۲۷ و ۲۸ منطق

حد تام و حد ناقص، هر دو باید قواعد پنج‌گانه تعریف را رعایت کرده باشند؛ یعنی باید واضح و جامع و مانع باشند؛ تفاوت آن‌ها در قوت بیشتر حد تام نسبت به حد ناقص است.

۲۳۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۸۱ منطق

در این برهان، از بوی بد غذا (معلول) به فاسد بودن غذا (علت) رسیده‌ایم؛ پس برهان ما آئی است.

۲۳۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۴ منطق

جنس عالی همه مفاهیم این دسته «مقدار» است.

سایر گزینه‌ها: در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ به ترتیب، جنس عالی «رنگ»، «مکعب» و «دایره» عبارت‌اند از: «کیفیت»، «مقدار» و «مقدار»؛ اما جنس

عالی سایر موارد در هر سه گزینه، «جوهر» است.

۲۳۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۹ و ۴۵ منطق

این تعریف مانع نیست؛ زیرا مفهوم تقابل را وارد نکرده؛ یعنی نگفته که باید موضوع و محمول دو قضیه یکی باشد. پس بر اساس این تعریف، نسبت میان دو قضیه زیر هم تناقض است!

هر جسمی وزن دارد. برخی آدم‌ها غمگین نیستند.

۲۴۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۴ و ۱۵ منطق

دو قضیه موجب کلی داریم که جای موضوع و محمول‌شان عوض شده:

هر الف ب است. هر ب الف است.

درحالت صدق هر دو، نسبت الف و ب تساوی است. (رد گزینه ۳)

در حالت صدق یکی و کذب دیگری، نسبت الف و ب عموم و خصوص مطلق است؛ زیرا مثلاً «هر الف ب است» اما «بعضی ب الف نیست». (رد گزینه ۴)

اگر هر دو کاذب باشند، نسبت‌شان می‌تواند تباین یا عموم خصوص من وجه باشد؛ زیرا وقتی کذب «هر الف ب است» را می‌دانیم مطمئناً «بعضی الف ب نیست» صادق است، اما معلوم نیست که «هیچ الف ب نیست» هم صادق است یا نه! (رد گزینه ۱)

۲۴۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۸، ۴۹، ۵۰ و ۵۲ منطق

گزینه ۱: کلی کاذب است و متداخلش می‌تواند صادق یا کاذب باشد.

گزینه ۲: «تمام دانش آموزان این کلاس، درس خوان هستند» (کاذب) ← نقیض «برخی دانش آموزان این کلاس، درس خوان نیستند» (صادق)

عکس نقیض «برخی غیردرس‌خوان‌ها، دانش آموز این کلاس هستند» (صادق).

گزینه ۳: «برخی غیردرس‌خوان‌ها دانش آموز این کلاس هستند» (صادق) ← نقیض «هیچ غیردرس‌خوانی، دانش آموز این کلاس نیست» (کاذب).

گزینه ۴: «تمام دانش آموزان این کلاس، درس خوان هستند» (کاذب) ← نقیض «برخی دانش آموزان این کلاس، درس خوان نیستند» (صادق).

۲۴۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۵۷ منطق

نتیجه هر نوع استقرایی کلی است (رد گزینه ۱)؛ اما نتیجه استقرای تام یقینی است. ممکن است یک استقرا فقط سه مورد را بررسی کرده باشد و تام باشد (زمانی که حکم درمورد همان سه مورد داده شود) و یک استقرای دیگر، صد مورد را بررسی کرده باشد و ناقص باشد. پس تعداد مقدمات، تأثیری در تام و ناقص بودن ندارد (رد گزینه ۲). ممکن است نتیجه یک استقرای ناقص هم درست باشد (رد گزینه ۴).

۲۴۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۶۳، ۶۴ و ۶۶ منطق

«جامد» که محمول نتیجه است، باید در کبرا قرار داشته باشد، اما برای مشخص شدن جایگاه آن در کبرا، ابتدا باید بدانیم که قیاس از شکل چندم است تا با استفاده از جایگاه حد وسط، جایگاه «جامد» را هم مشخص کنیم. از آنجایی که نتیجه، یک قضیهٔ موجب کلی است، پس قیاس از شکل اول خواهد بود؛ زیرا تنها در شکل اول نتیجه لازم‌الصدق موجب کلی داریم (رد گزینه ۳).

می‌دانیم که در شکل اول، حد وسط به ترتیب در صغرا و کبرا، محمول و موضوع است. پس دو مفهوم سنگ و جامد به ترتیب در صغرا و کبرا، موضوع (رد گزینه ۴) و محمول هستند.

تذکر: حد وسط در نتیجه وجود ندارد. (رد گزینه ۱)

۲۴۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۳۹ و ۴۰ منطق

گزینه ۱: در این قضیه نمی‌توان «ای کاش» را به معنای بیان آرزوی حقیقی در نظر گرفت چون در این صورت، جمله انشایی می‌شود و قضیه نخواهد بود در حالی که طبق صورت سوال همهٔ گزینه‌ها قضیه هستند. بنابراین مفهوم بیت موردنظر این است که: «متأسفانه اینجا جای آرمیدن نیست و این ره دور هم رسیدنی نیست» (در این قضیه «ای کاش» باعث می‌شود بدانیم از نظر گوینده، ادامهٔ جمله محقق نشده است و این مایهٔ تأسف و ناراحتی اوست). پس قضیهٔ موردنظر منفصل نیست؛ بلکه دو قضیهٔ حملی سالبه است که ادعای صدق هم‌زمان هر دو قضیه شده است. گزینه ۲: خیس شدن زمین می‌تواند هم فقط در اثر باران باشد و هم فقط در اثر برف و هم در اثر هر دو و هم در اثر هیچ کدام (بلکه مثلاً علتی دیگر مانند سیل یا مدّ دریا یا طغیان رودخانه یا تگرگ یا ... داشته باشد). بنابراین دو طرف این قضیه هم می‌توانند با هم درست باشند و هم می‌توانند با هم غلط باشند؛ لذا نه انفصال حقیقی داریم و نه مانع‌الجمع و نه مانع‌الرفع؛ پس قضیه، منفصل نیست.

گزینه ۳: این قضیه در حقیقت یک شرطی متصل است که تالی آن (یا مریم است یا مرجان)، به صورت قضیهٔ منفصل آمده است.

گزینه ۴: وقتی «یا» در صورت یک قضیه و نه در مادهٔ آن، وجود دارد، آن قضیه حتماً منفصل است که این انفصال یا حقیقی است یا مانع‌الخلو یا مانع‌الجمع. با توجه به این مقدمه، قضیهٔ مورد نظر در این گزینه، منفصل است؛ زیرا اگر اولین «یا» را جزء صورت قضیه در نظر بگیریم، دو طرف آن که عبارات «منفصل است» و «مانع‌الجمع یا مانع‌الخلو است» قرار دارند، ممکن است هر دو درست باشند ولی نمی‌شود هر دو غلط باشند (زیرا طبق مقدمه‌ای که بیان شد، طرف اول همواره صادق است و طرف دوم ممکن است صادق یا کاذب باشد)؛ بنابراین منفصل غیرقابل جمع در کذب است.

۲۴۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۸۹ منطق

گزینه ۱: می‌دانیم که «هر شب، خورشید در آسمان دیده نمی‌شود» که عکس مستوی آن می‌شود: «بعضی اوقات که خورشید در آسمان دیده نمی‌شود، شب است». اما اگر کسی به اشتباه گمان کند عکس مستوی آن قضیه می‌شود: «هرگاه خورشید در آسمان دیده نمی‌شود، شب است» دچار مغالطهٔ «ایهام انعکاس» شده است. در این سؤال هم ممکن است همین مغالطه رخ داده باشد. گزینه ۲: می‌دانیم «اگر خورشید در آسمان دیده شود، شب نیست» اما لزوماً اگر خورشید در آسمان دیده نشود، شب نیست؛ مثلاً ممکن است هوا ابری باشد! پس در این استدلال ممکن است از رفع مقدم (دیده شدن خورشید در آسمان)، رفع تالی را نتیجه گرفته باشیم که مغالطهٔ «رفع مقدم» نامیده می‌شود.

گزینه ۳: «مصادره به مطلوب» یعنی درستی نتیجهٔ استدلال را در مقدمات فرض بگیریم؛ مثلاً بگوییم: «چون این موقع از شبانه‌روز، هنگام شب است پس اکنون شب است». ولی در اینجا از «دیده نشدن خورشید در آسمان» نتیجه گرفته‌ایم «اکنون شب است» که نمی‌تواند «مصادره به مطلوب» باشد.

گزینه ۴: می‌دانیم که «اگر شب باشد، خورشید در آسمان دیده نمی‌شود» اما لزوماً اگر خورشید در آسمان دیده نشود، شب نیست؛ مثلاً ممکن است هوا ابری باشد! پس در این استدلال ممکن است از وضع تالی (دیده نشدن خورشید در آسمان)، وضع مقدم را نتیجه گرفته باشیم که مغالطهٔ «وضع تالی» نامیده می‌شود.

۲۴۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۶ فلسفهٔ سوم

مبانی علوم تجربی، فلسفی هستند و باید با روش عقلی و منطقی بررسی شوند؛ لذا در علوم تجربی که با روش تجربی موضوع خود را بررسی می‌کند، ارزیابی این مبانی غیرممکن است.

۲۴۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۱۶ و ۱۷ فلسفهٔ سوم

موضوع فلسفه هر چیزی می‌تواند باشد، به شرط آنکه دربارهٔ آن موضوع به دنبال پاسخ به سؤالات بنیادی باشیم که تنها با بررسی عقلانی بتوان به آن‌ها پاسخ داد (رد گزینه‌های ۱ و ۳). مثلاً اگر بخواهیم «اصل وجود» را مورد بررسی قرار دهیم، مسلماً با یک موضوع فلسفی سروکار داریم؛ زیرا بنیادی‌ترین جنبهٔ همهٔ موجودات، اصل وجود آن‌ها است و این جنبه را برخلاف جنبهٔ ماهوی، جز با تحلیل عقلی نمی‌توان بررسی کرد (رد گزینه ۲).

۲۴۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۱ فلسفه سوم و ۱۰۷ و ۱۰۸ فلسفه اسلامی

گزینه ۱: اگر به حسن و قبح شرعی در مقابل حسن و قبح عقلی معتقد باشیم، باز هم نمی‌توانیم همه احکام شرع را از ارزش‌های اخلاقی بدانیم؛ زیرا برخی از احکام شرع بی‌ارتباط به ارزش‌های اخلاقی (نه ضد ارزش‌های اخلاقی) هستند.

گزینه ۲: با فرض شرعی بودن حسن و قبح، باز نمی‌توان به این معتقد بود که هر فعلی که از مؤمنان سر می‌زند اخلاقی است، زیرا اولاً مؤمن ممکن است معصیت کند و ثانیاً برخی اعمال مؤمنان مباح هستند یعنی نه شرع به آن‌ها امر کرده و نه از آن‌ها نهی فرموده است.

گزینه ۳: متکلمان معتزلی معتقد به حسن و قبح عقلی و اشاعره و اهل حدیث معتقد به حسن و قبح شرعی بودند؛ پس اعتقاد به حسن و قبح شرعی، نظر برخی متکلمان را تأیید می‌کند.

گزینه ۴: وقتی ملاک و معیار حسن و قبح و ارزش‌های اخلاقی برای همه و در هر شرایطی یکسان باشد، اخلاق مطلق است. در نظریه حسن و قبح شرعی هم چنین معیار ثابتی وجود دارد که همان حکم شرع است.

۲۴۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۲ فلسفه سوم

تأملات بشر پیرامون هستی و آغاز و انجام جهان در ابتدا با باورهای دینی همراه بوده و به زبان رمزی بیان شده است، لذا گفته می‌شود که سرچشمه اندیشه‌های رازگونه بشر را که صبغه مابعدالطبیعی دارد باید در میان پنداره‌های دینی مردم مشرق‌زمین جست‌وجو کرد.

گزینه ۲: بیشتر عوامل سازنده تمدن از هزاران سال پیش از تمدن یونان، در مصر و بین‌النهرین پدیدار گشته بود.

گزینه ۳: نظرات متضاد جهان‌شناسان، باعث بی‌اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه شد؛ نه برعکس.

گزینه ۴: در یونان زبان تعقل جای زبان افسانه را گرفت؛ نه برعکس.

۲۵۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۹ فلسفه سوم

سقراط معتقد است باید کمال نفس را بر جسم و مال و ثروت ترجیح داد (نه اینکه مال و ثروت و کمال جسم اصلاً نباشند!) (رد گزینه ۱) و ثروت و هر آنچه برای فرد و جامعه سودمند است، از فضیلت به‌دست می‌آید؛ بنابراین همه امور ارزشمند از جمله مال و ثروت، از فضیلت به‌دست می‌آیند، نه برعکس. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۲۵۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۱۲۰ فلسفه اسلامی

کمال وجود = اصالت وجود / جاری بودن وجود = حرکت جوهری / اعتباری بودن تعیین‌ها = اعتباری بودن ماهیت

۲۵۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۱۴۷ فلسفه اسلامی

هگل و متفکرانی نظیر او فرهنگ غرب را تنها فرهنگ اصیل معرفی کردند و فرهنگ سایر ملل را جزئی از تاریخ فرهنگ غرب دانسته‌اند.

۲۵۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۲۲ فلسفه اسلامی

تأثیر عقلانیت ابن‌سینا و ابن‌رشد در فرهنگ غرب به‌حدی است که مورخان فلسفه، اصالت عقل اروپاییان را در عصر جدید تا حد زیادی متأثر از فلسفه اسلامی می‌دانند.

گزینه ۱: شناخت گسترده‌تر از ارسطو از طریق فلسفه اسلامی، به فیلسوفان قرون وسطی رسید؛ نه اینکه آنان برای اولین بار با ارسطو آشنا شوند.

گزینه ۲: اساتید دانشگاه‌های پاریس و دانشگاه‌های دیگر که پس از پاریس تأسیس شدند برخی به‌شدت تحت تأثیر ابن‌سینا و برخی کاملاً تحت تأثیر ابن‌رشد بودند.

گزینه ۳: از نظر علمی افرادی چون ابن‌هیثم مرجع علمی راجر بیکن انگلیسی بودند.

۲۵۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۸، ۲۹، ۱۱۹ تا ۱۲۲ فلسفه اسلامی

اگر مفهوم وجود، عین مفهوم ماهیت یا جزء آن بود، دیگر اثبات وجود هیچ ماهیتی نیاز به دلیل نداشت و تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود (رد گزینه‌های ۳ و ۴)؛ بنابراین با این فرض، ممکن‌الوجود مصداقی در بین ماهیات نخواهد داشت ولی مفهوم ممکن‌الوجود همچنان بامعنا خواهد بود؛ مثل مفهوم شریک خداوند که گرچه با معنا است ولی مصداقی ندارد.

گزینه ۱: اصالت با مفهومی است که از واقعیت یگانه خارجی حکایت می‌کند؛ حال اگر به زیادت وجود بر ماهیت قائل باشیم، یکی از این دو مفهوم، اصیل خواهند بود ولی وقتی فرض کنیم وجود، عین ماهیت یا جزء آن است، در این صورت هر کدام اصیل باشند دیگری هم اصیل خواهد بود و در هر حال، وجود می‌تواند همچنان اصیل دانسته شود.

۲۵۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۶۰ تا ۶۴ فلسفه اسلامی

فارابی با هضم و جذب میراث فلسفی یونان و درک عمیق نسبت به معارف اسلامی و برخورداری از احساس‌های معنوی متعالی، نظامی فلسفی تأسیس کرد که آن را فلسفه اسلامی یا فلسفه نبوی می‌گویند.

گزینه ۱: نظام فلسفی فارابی، نظامی منظم و مرتبط‌الاجزاء است. از سوی دیگر نظام مدینه فاضله هم در نظر او مانند بدن به هم پیوسته است. در نظر فارابی نسبت عقل فعال به طبیعت مانند نسبت قلب به بدن و همانند نسبت رئیس به مدینه فاضله است. چنین تشابه و مناسبتی همواره میان نظام هستی و نظام مدینه فاضله وجود دارد.

گزینه ۲: دیدگاه فارابی درباره مدینه فاضله از مبانی مابعدالطبیعه او الهام گرفته است. (مابعدالطبیعه = متافیزیک)

گزینه ۳: بر طبق نظر فارابی بهترین مدینه‌ها، مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته‌اند که آن مدینه به‌سوی سعادت رهنمون شود. (پس مدینه حقیقتی افزون بر افراد آن دارد و می‌تواند به سعادت رهنمون شود = اصالت جامعه)

۲۵۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۹۳، ۱۱۵، ۱۲۰ و ۱۲۱ فلسفه اسلامی

از نظر سهروردی حقیقت امری واحد است که نور نامیده می‌شود و اختلاف موجودات به شدت و ضعف آن برمی‌گردد و ملاصدرا نیز وجود را واحد و تشکیکی می‌داند.

گزینه ۱: از فلسفه سهروردی اصالت ماهیت استنباط می‌شود.

گزینه ۳: ملاصدرا رساله تمثیلی در سیر و سلوک ندارد.

گزینه ۴: فلسفه ملاصدرا التقاطی و آمیخته از استدلال و عرفان نیست.

۲۵۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۳۸ فلسفه اسلامی

از نظر منکران شناخت عقلی، «علیت» رابطه‌ای جعلی و قراردادی است که ذهن در اثر عادت، بین مشاهدات مکرر خود از حوادث برقرار می‌سازد.

پس علیت ناشی از عادت ذهن است نه خود آن (رد گزینه ۱) و بین مشاهدات مکرر حوادث برقرار می‌شود نه اینکه خود این مشاهدات یا خود آن تکرار حوادث باشد. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۲۵۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۱۳ فلسفه اسلامی و ۶۶ فلسفه سوم

در نظر ارسطو ماده المواد یا هیولایی وجود دارد که همه چیز از آن پدید می‌آید، اما اینجا در خطبه حضرت زهرا^(س) بیان شده که خداوند همه چیز را از هیچ پدید آورده است، یعنی خلقت بدون ماده‌ای ازلی.

۲۵۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱ فلسفه اسلامی

آزمایش و تجربه تنها به امور جزئی و معین تعلق می‌گیرد (رد گزینه ۳). تجربه و آزمایش هیچ گاه به تنهایی به یک قانون کلی منتهی نمی‌شود و هیچ گاه به خودی خود از موارد تجربه شده (گذشته) به موارد تجربه نشده (آینده) سرایت نمی‌کند، اما عقل می‌تواند به اصول کلی و ضروری دست پیدا کند و سپس بر اساس همین اصول کلی و ضروری، به تدوین قوانین علمی بپردازد.

برای تبدیل شدن تجربه علمی به قانون، نتیجه یکسان در شرایط یکسان کافی نیست؛ اگرچه لازم است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۲۶۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۷۲، ۷۳، ۹۹، ۱۱۷ و ۱۱۸ فلسفه اسلامی

از نظر ابن سینا تحقیق علمی هرگز از رازی که در کنه جهان طبیعت است، پرده برنمی‌دارد؛ بلکه آگاهی انسان را از هویت رازآلود جهان افزایش می‌دهد و عالم حقیقی کسی است که در برابر این هویت اسرارآمیز جهان در حیرت و شگفتی است.

گزینه ۱: از نظر ابن سینا علم واقعی به هر شیء، علم به حقیقت آن شیء یعنی رابطه وجودی آن با وجود مطلق و لایتنهای مبدأ کل جهان هستی است. از نظر سهروردی شناخت حقیقی که همانا اتصال نفس با واقعیت و معلوم بالذات است، از علم حضوری نفس به خود سرچشمه می‌گیرد.

گزینه ۳: ابن سینا منکر شرور و بدی‌های طبیعی یا انسانی نیست؛ بلکه این شرور را برای نظام کل جهان لازم و پسندیده می‌داند.

گزینه ۴: سفر آخر در اسفار اربعه ملاصدرا به مباحث فلسفی نفس و معاد می‌پردازد در حالی که رساله سلامان و اِبسال، شرح وصال بین عارف با حق است.

“روان‌شناسی”

۲۶۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۳۹ کتاب

نوجوان در دوره عملیات ذهنی یا صوری وارد تفکر انتزاعی می‌شود.

۲۶۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۱۶ کتاب

«کارل راجرز» بنیان‌گذار حرکت مشاوره‌ای است. «راجرز» با این پیش‌فرض شروع می‌کند که هر فردی در مرکزیت دنیای تجربی خود واقع شده است و احساسات و افکار این دنیای خصوصی تنها از طریق خود فرد قابل دسترسی است نه از طریق اندازه‌گیری خارجی، پس بهترین روش برای فهمیدن رفتار، درک دنیای درونی فرد است.

۲۶۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه ۶ کتاب

یک نظریه علمی از طریق دو فرایند مکمل استقرا و قیاس انجام می‌شود، اما اولین قدم در ایجاد دانش استقرا است که از طریق جمع‌آوری داده‌های منظم با روش تجربی امکان‌پذیر می‌شود. در حالی که در روش قیاس، پس از مشاهدات اولیه یک حدس اولیه قابل بررسی تجربی (فرضیه) ارائه می‌شود و سپس برای تأیید فرضیه جمع‌آوری اطلاعات انجام می‌شود.

۲۶۴- پاسخ: گزینه ۱

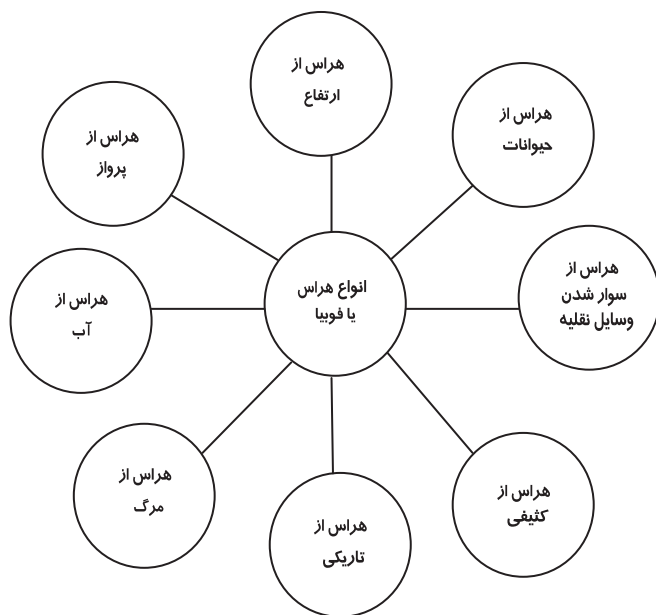
▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۱۳ و ۱۴۳ کتاب

«حساسیت‌زدایی تدریجی» یکی از روش‌های مشهور رفتاردرمانی است و از طریق آن درمانگران پاسخ‌های اضطرابی مراجع را که فرض می‌شود از طریق یادگیری به‌دست آمده است، کاهش می‌دهند یا از بین می‌برند. رفتاردرمانی برای درمان اضطراب و به‌خصوص هراس‌های مرضی مؤثر بوده است.

۲۶۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۹۶ کتاب

اطلاعات عمومی، عقاید و مفاهیم در حافظه معنایی قرار دارند.

در اختلال هراس یا فوبیا شخص مبتلا از شیئی یا وضعیت خاصی به شدت و به طرز نامعقول و مداوم می ترسد. هراس از کثیفی یکی از نمونه های این اختلال است.

توجه: یکی از اشتغالات ذهنی افراد مبتلا به اختلال وسواس فکری- عملی «تمیز کردن» است، اما ترس مداوم و شدید از کثیفی در آن ها وجود ندارد.

راه رفتن کودک دارای مراحل گوناگونی است که از راست نگه داشتن سر در ۳ ماهگی شروع می شود و به راه رفتن بدون کمک دیگران در ۱ سالگی ختم می شود.

رویکرد شناختی مکانیستی است و تبیین های شناختی اساساً بر مدل های ماشینی بنا نهاده شده است. تمثیل های این رویکرد نشان می دهد که انسان را به عنوان ماشین قلمداد کرده است و این همان انتقاد وارد به این رویکرد است، زیرا انسان و ماشین را نمی توان یکی قلمداد کرد. برای مثال انسان ها فراموش می کنند، عاطفی و غیرمنطقی می شوند ولی رایانه ها این طور نیستند.

گزینه ۱: استفاده از مدل ها در روان شناسی شناختی، شیوه ارزشمند و پرثمری در به دست آوردن اطلاعات بوده است.

گزینه ۲: رویکرد انسان گرا آزمایش پذیر نیست و نظریه ها در آن به گونه ای ارائه می شوند که امکان تأیید پذیری ندارند.

گزینه ۴: یکی از مشکلاتی که رویکرد شناختی با آن روبه رو است، بررسی پدیده هایی است که امکان مشاهده مستقیم آن ها وجود ندارد.

هر چند فرایندهای شناختی به صورت یک شبکه به هم پیوسته عمل می کنند و چنان به هم آمیخته شده اند که گویا به صورت واحد و یکپارچه هستند، ولی در روان شناسی شناختی فرایندهای شناختی به صورت تفکیک شده مورد مطالعه قرار می گیرند. در این دیدگاه شناخت از یک طرف شبکه ای به هم پیوسته و مرتبط از فرایندها است که اطلاعات را به صورت نظام دار پردازش می کند و از طرف دیگر دارای زیرمجموعه های مستقلی است که هر یک ویژگی های خاص خود را دارند.

کودکان دبستانی (۷ تا ۱۱ سالگی = کودکی دوم) بیشتر دارای استدلال استقرایی هستند؛ یعنی از دانش موجود خود که حاصل مشاهده واقعیات عینی و تجربیات شخصی آن ها است به نتیجه گیری کلی دست می زنند. (نتیجه گیری از جزء به کل)

ولی نوجوانان از استدلال قیاسی استفاده می کنند. (نتیجه گیری از کل به جزء)

در تحقیقات کاربردی هدف استفاده عملی از یافته های روان شناسی در زندگی روزمره است، نه صرفاً افزایش دانش. آموزش روش های حل مسأله نیز یک تحقیق کاربردی است.

پاسخ های هیجانی و فیزیولوژیک نسبت به فشار روانی اغلب ناخواستنی هستند و تا اندازه ای به صورت خودکار عمل می کنند و نقش کمتری در افزایش یا کاهش فشار روانی دارند، ولی پاسخ های رفتاری ما به فشار روانی تا اندازه ای می تواند تحت کنترل قرار گیرد.

گزینه های ۳ و ۴ مربوط به پاسخ های رفتاری است.

۲۷۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۴۰ کتاب

افرادى كه «اختلال خلقى تك قطبى» دارند، آشفتگى هیجانی آن‌ها به يك حالت است و دائم در افسردگى به سر مى‌برند. جدول زیر علایم اختلال افسردگى را نشان مى‌دهد.

- کم‌اشتهایی با تغییر وزن (اغلب کاهش ولی گاهی هم افزایش وزن)
- اشكال در خوابیدن
- فقدان نیرو
- آشفتگی روانی حرکتی یا افزایش کندی پاسخ
- خستگی یا فقدان انرژی
- سرزنش خود یا احساس گناه نابجا
- ناتوانی در تمرکز حواس و فکر

گزینه ۲: وسواس فکری - عملی

گزینه ۳: اختلال خلقی دوقطبی

گزینه ۴: اضطراب فراگیر

۲۷۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۵۱ کتاب

روابط دوستی و هیجانات مربوط به جنبه هیجانی - اجتماعی رشد است.

در کودکی دوم کودک نسبت به توانایی‌ها و ناتوانی‌های خود آگاه می‌شود.

۲۷۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۱۲۴ کتاب

افراد دارای الگوی رفتاری «ب» نسبتاً آرام، صبور و سهل‌گیر هستند و عجله‌ای در انجام کارها ندارند. ضرب‌المثل ذکر شده نیز اشاره به همین موضوع دارد که اهداف بزرگ به تدریج و گام‌به‌گام محقق می‌شوند.

۲۷۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۲۰ کتاب

متغیر مستقل = علت = گرسنگی

متغیر وابسته = معلول = پرخاشگری

متغیر مستقل متغیری است که به‌طور مستقیم توسط آزمایشگر دستکاری می‌شود و متغیر وابسته جنبه‌هایی از رفتار است که اندازه‌گیری و ارزیابی می‌شود، با این هدف که ببینیم آیا متغیر مستقل تغییری در آن ایجاد کرده است یا خیر.

۲۷۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه ۶۴ کتاب

تعیین هویت مناسب بدان معنا نیست که نوجوان به‌طور درپست خواسته‌ها و تمایلات بزرگسالان را اجرا کند و یا به مخالفت با آن‌ها بپردازد؛ بلکه باید در میان این انتظارات «خودی» را انتخاب کند که با توانایی‌ها و انتظارات واقعی او سازگاری داشته باشد.

گزینه ۱: فشارهای گروهی همسالان می‌تواند در جهت مثبت باشد (رقابت‌های تحصیلی و ورزشی) و اگر تا سنین بالا ادامه پیدا نکند، مشکل‌زا نیست.

گزینه ۲: در مجموعه‌ها و گروه‌های مختلف، «خود»های متفاوتی می‌تواند برای نوجوان وجود داشته باشد و نوجوان به این تشخیص می‌رسد که باید در موقعیت‌های گوناگون نقش‌های متفاوتی را ایفا کند، لذا ممکن است رفتارهای او در موقعیت‌های مختلف متضاد باشد.

گزینه ۳: گاهی ممکن است نوجوان از «خود کاذب» استفاده کند؛ یعنی به‌گونه‌ای رفتار کند که با احساس و افکار او همخوانی نداشته باشد. یکی از علت‌های استفاده از خود کاذب این است که نوجوان می‌خواهد خودهای مختلف را مورد آزمایش و تجربه قرار دهد تا خود واقعی و مناسبی را پیدا کند. پس استفاده از خود کاذب همیشه مشکل‌زا نیست.

۲۷۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۹۶ کتاب

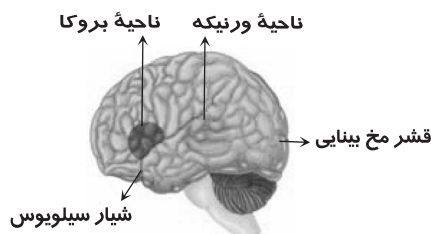
انواع یادگیری شرطی (گریه کردن برای جلب توجه) و مهارت‌های ادراکی و حرکتی (دوچرخه‌سواری) مربوط به حافظه «رویه‌ای» است.

۲۷۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۱۰۹ کتاب (تصویر ۸-۳)

همان‌طور که در شکل ملاحظه می‌کنید بروکا در جلوی شیار سیلیویوس (لوب

پیشانی) و ورنیکه در پشت این شیار (لوب گیجگاهی) قرار دارد.

۲۸۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه ۸۹ کتاب

منظور از «درون‌داد» در «حافظه»، همان یادگیری یا رمزگردانی (مرحله اول حافظه) است. در این مرحله اطلاعات با ویژگی‌های گوناگون و از جنبه‌های مختلف ظاهری و معنایی ثبت می‌شوند و وارد سیستم شناختی ما می‌شوند.

منظور از «درون‌داد» در «زبان»، سیستم‌های دریافتی یا ورودی است که شامل خواندن و شنیدن می‌باشد. افراد نمادهای تصویری را از طریق خواندن و نمادهای صوتی را از طریق شنیدن دریافت و تبدیل به یک ایده می‌کنند.

از فرصت باقی مانده تا آزمون سراسری، **هوشمندانه** استفاده کنید

پیشنهاد ساده ترین مسیر ارتقای رتبه بر اساس شرایط هر داوطلب
با نرم افزار مشاوره هوشمند ارتقای رتبه گزینه دو

دسترسى رایگان
ویژه داوطلبان گزینه دو
از طریق www.gozine2.ir

نرم افزار
مشاوره هوشمند
ارتقای رتبه

در صورت ارتقای رتبه
چه رشته هایی قبول می شوم؟

آخرین فرد پذیرفته شده
در هر رشته / دانشگاه چه
رتبه ای کسب کرده است؟

نرم افزار
آخرین قبولی ها

با چه درصدی، چه رتبه ای در آزمون
سراسری کسب می کنم؟ (به همراه
تاثیر مثبت سوابع تحصیلی)

نرم افزار
تخمین رتبه

پیشنهاد ساده ترین مسیر ارتقای رتبه
بر اساس شرایط هر داوطلب

تخمین رتبه
آزمون سراسری

رشته های قبولی
در آزمون سراسری

درصدهای
احتمالی درس های
مختلف در
آزمون سراسری

نرم افزار
درصد مورد نیاز
هر رتبه

با توجه به کارنامه پذیرفته شدگان
آزمون سراسری اخیر، برای کسب
یک رتبه مشخص به چه درصدهایی
نیاز دارم؟

داوطلبان آزمون سراسری
گذشته با شرایط مشابه
من، چه رشته و دانشگاهی
پذیرفته شده اند؟

نرم افزار
رشته های قبولی
بر اساس
هر رتبه

گزینه دو، ارزشیابی در خدمت یادگیری

